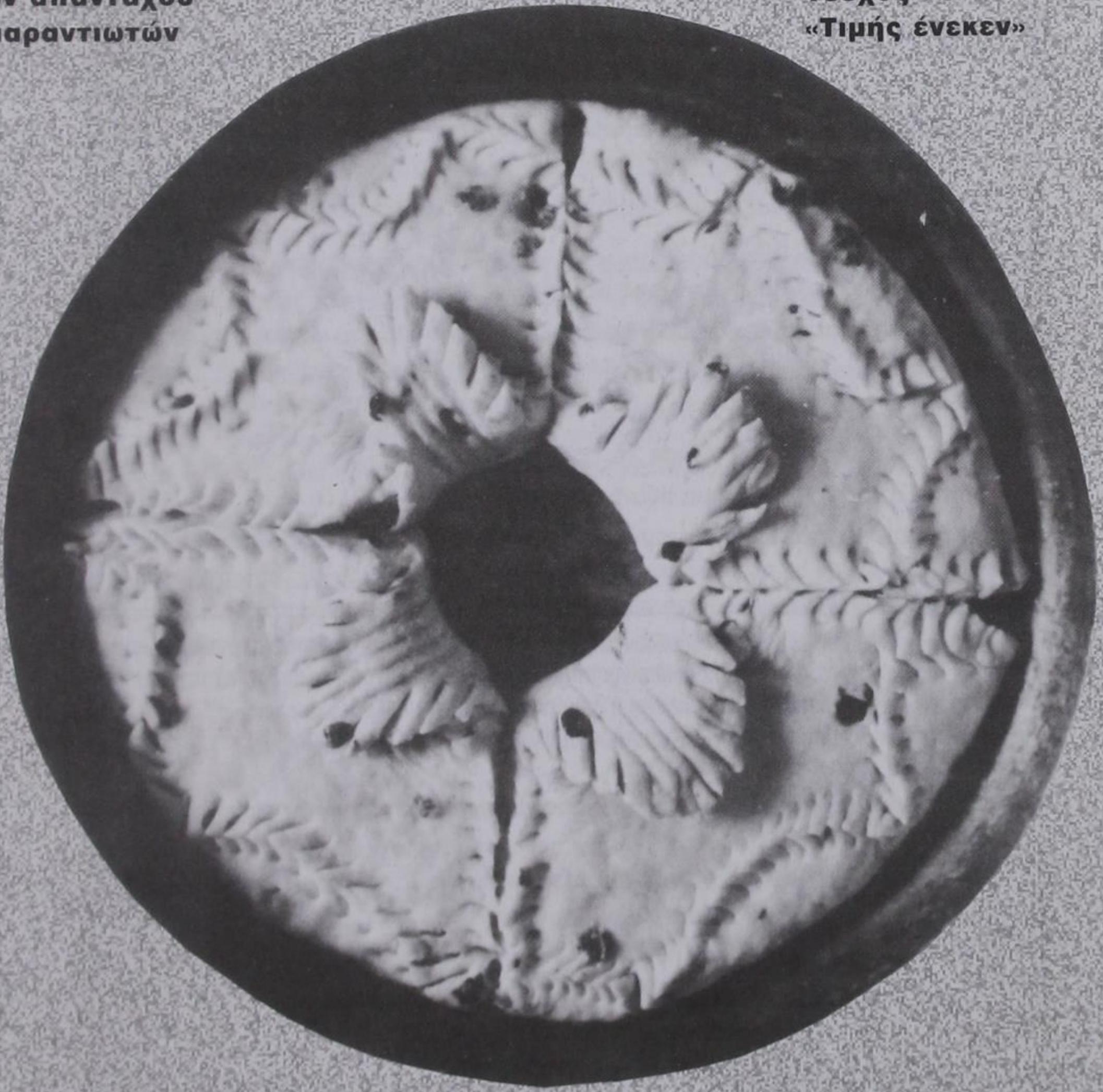

ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ

«ΙΣΕΒΩΡΟΣ»

έντυπο επικοινωνίας
και ενημέρωσης
των απανταχού
Αμαραντιωτών

Περιοδική έκδοση
Δεκέμβριος 2001
Τεύχος 7ο
«Τιμής ένεκεν»

Η κουλούρα των φώτων

Περιεχόμενα

Η επικοινωνία μας: επιστολή Ν. Τσούκα.....	3
Η κολόνα του χωριού	4
Στο χωριό τον Αύγουστο.....	5
Η αρκούδα του χωριού μας-Αρκτούρος-Κατερίνα (εγγονή Γκουγκαρά).....	7-11
Λόγια του... καφενείου. Θωμά Ζ. Τσώχου.....	12-14
Περί «Λουτρών» και πάλι	15
Περί Πολιτιστικού Συλλόγου.....	15-19
... Μια αφήγηση... του Γεωργίου Κούκη.....	19-21
Τα εγκαίνια στο νέο παρεκκλήσι.....	21
28η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2001.....	22
Εγκύλιος Μητροπόλεως.....	23
Τα παιδικά μου χρόνια στον πόλεμο του 40 Κων/νος Ζάμπος.....	23-26
Τραγούδι Κων/νος Κούκης.....	26
Τσίπουρα-Καζάνια-Ρακή. Σταύρος Κούκης.....	26-35
Μια ζωή σαν παραμύθι. Σταυρούλα Γρ. Ζακοπούλου.....	36-37
Ονομασίες που χάθηκαν... Στέφανος Τσιάτσης	38-39
Ταξίδι στη Γερμανία... Χρήστος Σωτ. Παπαγιαννόπουλος.....	39-41
Η κουλούρα των Φώτων. Άννας Στ. Ζακοπούλου.....	42
Από τη Σάτιρα Ν. Παπαδήμα. Κων/νος Κούκης.....	42-43
Κοινωνικά.....	43-46
Οι άνθρωποι του χωριού μας.....	47-48

- Τα ενυπόγραφα κείμενα δεν εκφράζουν απαραίτητα θέσεις και απόψεις του περιοδικού, ούτε και οι συμμετέχοντες στο περιοδικό είναι απαραίτητο να συμφωνούν με τις απόψεις του.
- Για τα ανυπόγραφα, την ευθύνη φέρνει η διεύθυνση του περιοδικού.
- Επιτρέπεται η αναδημοσίευση και η μετάδοση όλου ή μέρους της έκδοσης, κατόπιν αδείας του εκδότη ή εφόσον αναγράφεται η πηγή.

Εκδότης:

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο: Παναγιώτης Στεφ. Ζακόπουλος

Διεύθυνση: Κρήτης 23 και Χαλκίδος

Κ. Χαλάνδρι Τ.Κ. 15231

Τηλ. (01) 6721822

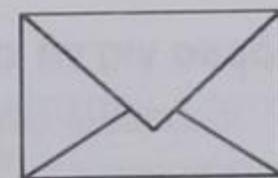
ή

Αμάραντος Κονίτσης ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Τ.Κ. 44100

Τηλ. (0655) 23648

Η επικοινωνία μας

Αμάραντος και Αγία Βαρβάρα δύο χωριά χτισμένα στα βόρεια και δυτικά του νομού Ιωαννίνων. Κτηνοτροφικές και λίγες αγροτικές οι ασχολίες γιατί η καλλιεργήσιμη γη ήταν πολύ μικρή. Δύο χωριά που ήταν αποκομμένα και αποκαμωμένα από τις στερήσεις και τους πολέμους.

Το μέλλον λοιπόν για τους κατοίκους των χωριών δε φαινόταν να διαφοροποιείται από το παρελθόν. Έτσι οι νέοι πήραν την απόφαση με εφόδια την αγάπη των οικογένειών τους αλλά και την ευχή των γονιών για «καλή προκοπή στα ξένα» να φύγουν, να πάνε σε άλλους τόπους, ξένες χώρες και σε μεγάλες πόλεις.

Άρχισε λοιπόν να δημιουργείται τότε στη χώρα μας το πρόβλημα της αστυφιλίας, που ακόμα και σήμερα είναι άλυτο για την πατρίδα μας. Πήγαν σε μεγάλες πόλεις και φύτρωσαν, έβγαλαν καρπούς και δημιούργησαν τις προϋποθέσεις ώστε να πάρουν από τα χωριά τις οικογένειές τους.

Άφησαν όμως πίσω τους γέρους γονείς να «φυλάττουν Θερμοπύλες».

Πήραν μαζί τους τη νοσταλγία του χωριού, τα ήθη, τα έθιμα και τις παραδόσεις τις οποίες προσπαθούσαν με κάθε τρόπο να μεταφέρουν στα παιδιά τους. Είχαν σύντροφο την ελπίδα, πως με τον τίμιο αγώνα τους θα διαμορφώσουν συνθήκες για ένα καλύτερο αύριο, και συνοδοιπόρο την πίστη πως το μέλλον θα είναι πιο ευοίωνο. **Ο Πολέμης** σ'ένα του ποίημα λέει: «μη φοβηθείς αυτόν που στήριζε στην πίστη επάνω την ελπίδα, τον είδα στη ζωή να μάχεται μα πάντα ανίκητο τον βρήκα», και σίγουρα μέχρι να πετύχουν έδωσαν πολλές μάχες.

Τα χρόνια πέρασαν, διαφοροποιήθηκαν τα στάνταρ ζωής και άρχισαν σιγά-σιγά οι δεσμοί με το χωριό να εξασθενούν. Ένοιωσαν λοιπόν την ανάγκη να δημιουργήσουν τους συλλόγους και τις αδελφότητες, ώστε μέσα από αυτές να δημιουργηθεί πάλι το κατάλληλο κλίμα, ώστε, όχι μόνο η κουλτούρα μας να μη πάει χαμένη, αλλά και τα ήθη και τα έθιμα του χωριού να μεταφερθούν και ν' αναβιώσουν στην πόλη.

Κακά τα ψέματα όμως μέσα στα προβλήματα της καθημερινότητας στην κοινωνία που ζούμε με την πασπερμία φυλών, λαών και γλωσσών μέσα στην παγκοσμιοποίηση αφομοιώθηκαμε ως ένα βαθμό και εμείς.

Μια μέρα λοιπόν ήρθε στα χέρια μου ένα περιοδικό με τον τίτλο: ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ - (ΙΣΒΟΡΟΣ). Το πήρα με περιέργεια στην αρχή, αλλά με ενδιαφέρον στη συνέχεια και το διάβασα. Ζήτησα και έμαθα κάθε πότε εκδίδεται και ποιος είναι ο εκδότης. Φίλε Παναγιώτη δε σε γνώριζα μέχρι τότε, όπως δε γνωρίζω πολλούς από το χωριό σου, γιατί είμαι κι εγώ από τη γενιά που έχει μεγαλώσει μεν στο άστυ δεν είναι όμως αποκομμένη από το χωριό της. Αισθάνθηκα έτσι την ανάγκη να γράψω λίγα λόγια για το περιοδικό σου και να σ' ευχαριστήσω για αυτή την προσπάθεια που κάνεις. **Ήρθε πιστεύω το περιοδικό σου αυτό την πιο κατάλληλη στιγμή για να λειτουργήσει σαν το κουπί που ταράζει τα λιμνάζοντα νερά της αδράνειας και του ωχαδερφισμού,** αλλά και σαν το κουπί που δίνει ώθηση στη

βάρκα για να την πάει σε καθαρά νερά και σε ευρύτερους ορίζοντες.

Πιστεύω ότι πέτυχες το στόχο σου, να ακουμπήσεις τις καρδιές των χωριανών σου και των δικών μου και ελπίζω πως θα συνεχίσεις με το ίδιο πείσμα, την ίδια όρεξη και την ίδια θέληση ώστε το περιοδικό σου να γεράσει.

Γράφω αυτό που αισθάνομαι και ξέρω λόγω του χαρακτήρα σου θα φανούν υπερβολικά, όμως δεν είναι.

Με φιλικούς χαιρετισμούς, Νίκος Τσούκας

Αθήνα 12 Νοεμβρίου 2001

- Αγαπητέ Νίκο, να σ' ευχαριστήσω για τα υπέροχα και ενθαρρυντικά σου λόγια και να σε διαβεβαιώσω ότι θα υπερβάλλω ακόμη και εαυτόν, για τη συνέχιση του «περιοδικού». Τόσο όμως το έντυπο, όσο και οι σύλλογοι, για να πετύχουν στο έργο τους χρειάζονται τη συσπείρωση όλων μας και συ προσωπικά τόχεις κάνει πράξη, ελπίζω ν' ακολουθήσουν όλοι.

Με ιδιαίτερη εκτίμηση, Παναγιώτης

Η κολόνα του χωριού!!!

Η πρόθεση του «Πολ/κού Συλλόγου» να τιμήσει τον κ. **Κων/νο Κούκη** το καλοκαίρι για την προσφορά του στο χωριό και η άρνησή του να δεχθεί, είναι ο λόγος που με έκανε να αφιερώσω λίγες γραμμές στον **Αμαραντιώτη ευπατρίδη**. Όσα και να γραφούν, είναι αδύνατον να περιγραφεί και να καλυφθεί η τεράστια προσωπικότητα.

Ευαίσθητος, ευγενικός, δίκαιος, ταπεινός. Υποχωρητικός και καλομίλητος από φυσική σεμνότητα.

Με έμφυτη αξιοπρέπεια κι αρχοντιά.

Προσηλωμένος στις δικές του αρχές, φρόντισε και φροντίζει να δείξει την ανόθευτη αγάπη του για τον τόπο του και τους ανθρώπους του, το χωριό μας! Είτε σαν πρόεδρος, είτε από οποιαδήποτε άλλη θέση. Κι αν αδικήθηκε και κατακρίθηκε από ελάχιστους, τ' αντιμετώπισε με ψυχραιμία,

Ο κ. Κων/νος Γ. Κούκης

εγκαρτέρηση και φιλοσοφικότητα. Ο δημιουργός των μεγάλων κι απαραίτητων έργων του χωριού, ο τροφοδότης, ο ψυχαγωγός και ψυχολόγος, ο ταμίας και διαχειριστής, ο νοσηλευτής και το αποκούμπι, το στήριγμα για κάθε δυσκολία,

η κολόνα του χωριού!!!

Αγαπητέ Κώστα· Για ό,τι προσέφερες και προσφέρεις ένα μεγάλο ευχαριστώ!!!

Στο χωριό τον Αύγουστο

Μεγάλος ο αριθμός και φέτος των Αμαραντιωτών που κατέφθασαν στο χωριό. Όχι μόνο από τη χώρα αλλά και το εξωτερικό. Όταν δίνεται η ευκαιρία, δεν σκέφτονται ούτε τον κόπο ούτε τα έξοδα προκειμένου να βρεθούν στον τόπο που αγαπούν.

Οι περισσότεροι

συγκεντρώθηκαν τις ημέρες του Πανηγυριού που και φέτος είχε μεγάλη επιτυχία και ξεπέρασε κάθε προσδοκία. Το μουσικό μέρος, το κάλυψε ο εξαίρετος **Γεώργιος Βρακάς** με το συγκρότημά του. **Ιδιαίτερη αίσθηση** έκανε το **παίξιμο της φλογέρας**, που έγινε για πρώτη φορά σε πανηγύρι μας, εντυπωσίασε και καταχειροκροτήθηκε.

Η επιτυχία για το «**κλείσιμο**» του συγκεκριμένου οφείλεται στη συνεργασία του «Πολ/κου σύλ.» και του κ. **Παν. Κούκη**. (Υπάρχει μεγάλη ζήτηση και είναι δύσκολο οι «φίρμες» να πηγαίνουν σε μικρά χωριά το 15 Αύγουστο). **Στον καλλιτέχνη** έκανε εντύπωση, το πολιτισμένο περιβάλλον, η θερμή υποδοχή, η συμπεριφορά του κόσμου και η καλή οργάνωση. Εξέφρασε την επιθυμία να ξανάρθει.

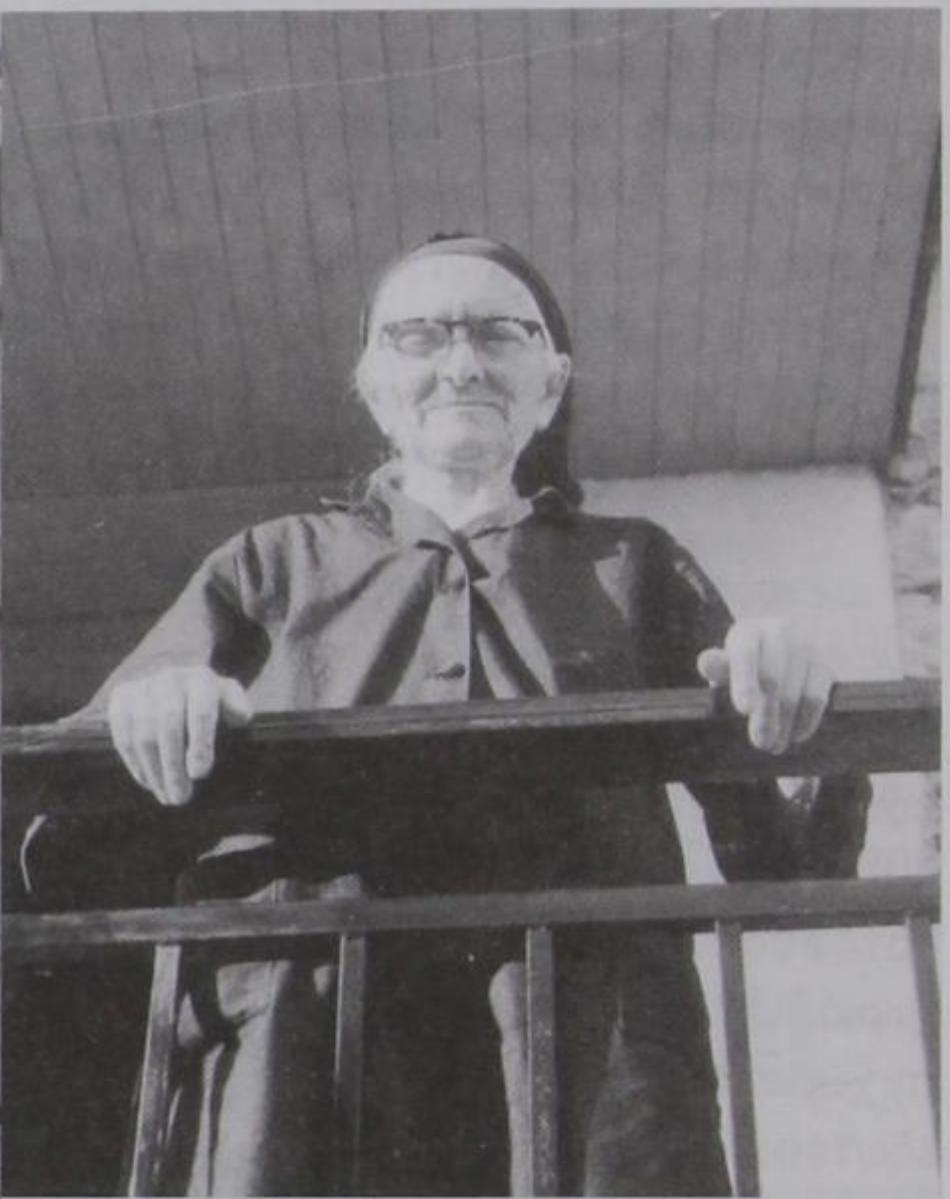
- Ο «Πολ/κός σύλ.» και η «Αδελφότητα» απηύθυναν χαιρετιστήρια μηνύματα και χρόνια πολλά στους παρευρισκόμενους. Χωρίς σχόλια και σχεδόν απαραίτητο πέρασε, το ότι ο **πάρεδρος** για πρώτη χρονιά δεν απηύθυνε χαιρετισμό.

- Έγινε λαχειοφόρος αγορά και μοιράστηκαν στους τυχερούς πλούσια δώρα. Όλα κύλησαν ομαλά με πολύ κέφι και χορό. Στο τέλος όλοι εύχονταν χρόνια πολλά και **του χρό-**

— ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ —
αντάμωμα γενεών!

Μικρή ανάπαιδα και ευκαιρία για συντήρηση του πατρικού από τον κ. Γεώργιο Π. Τζάφο.

Με μεγάλη χαρά, ξαναείδαμε μετά από μερικά χρόνια απουσίας τη σεβάσμια και αγαπητή γιαγιά (σχεδόν αιωνόβια) να επισκέπτεται το λατρευτό της χωριό. Στη φωτ. η γιαγιά Αλεξάνδρα Τσώχου και του χρόνου!

vou πάλι στο χωριό.

- Την επόμενη το απόγευμα έγινε η συνέλευση του «Πολιτ.» (βλ. σελ. 15) και αργότερα ακολούθησε ρεμπέτικη βραδιά με πρωτοβουλία του κ. Θωμά Παπαμιχαήλ σε συνεργασία με τον «Π.Σ.».

Στην παρέα των μουσικών συμμετείχε και η κόρη του κ. Θωμά. Υπήρχε μεγάλη συμμετοχή με ευθυμία και χορό σχεδόν ως το ξημέρωμα.

Ο κ. Σωτήριος Νάκος, μετά από μια κοπιαστική μέρα από τα εκκλησιαστικά του καθήκοντα (επιτροπή) αφιερώνει λίγο χρόνο για καφεδάκι και συζήτηση.

Η αρκούδα του χωριού μας

Λόγω της παρουσίας πλησίον του χωριού το καλοκαίρι της αρκούδας, δημιουργήθηκε ανησυχία αλλά και ενδιαφέρον. Για καλύτερη ενημέρωση και πιο υπεύθυνη ο κ. **Θωμάς Ζ. Τσώχος**, επικοινώνησε με τους πλέον ειδικούς, τον ΑΡΚΤΟΥΡΟ, (εταιρεία για τη διατήρηση της άγριας ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος) οι οποίοι αμέσως ανταποκρίθηκαν και απέστειλαν τις πληροφορίες που αφορούν γενικά την αρκούδα, αλλά και ειδικά για το χωριό μας. Τους ευχαριστούμε, τους ευχόμαστε καλή επιτυχία στο τεράστιο έργο τους και καλόν είναι να τους καλέσουμε και να τους φιλοξενήσουμε στο όμορφο χωριό μας.

- ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ: **Καφέ αρκούδα**· (Γενικές πληροφορίες).

Ένα από τα τελευταία σύμβολα της άγριας ζωής απειλείται με εξαφάνιση.

Η αρκούδα είναι η συνέχεια μιας πανάρχαιης ζωής. Με τον πολιτισμό της χώρας μας, αλλά και τον πολιτισμό όλων των λαών του βορείου ημισφαιρίου, τη συνδέουν μύθοι, παραδόσεις και ιστορίες. Η αρκούδα είναι ζώο που δεν έχει φυσικούς εχθρούς. Ο μοναδικός είναι ο άνθρωπος.

Η αρκούδα: ένα δυνατό αλλά ευάλωτο ζώο.

Είναι το πιο μεγάλο χερσαίο θηλαστικό της Ευρώπης. Έχει μήκος από 1,70 έως 2 μέτρα και ζυγίζει από 60 έως 250 κιλά, ανάλογα με το φύλο και την εποχή του έτους. Σε φυσιολογικές συνθήκες ζει περίπου 25 χρόνια. Παρά την εντύπωση που επικρατεί, **η αρκούδα δεν επιτίθεται στον άνθρωπο**, εκτός αν νιώσει ότι απειλείται η ίδια ή τα μικρά της.

Η θηλυκή αρκούδα γεννά το χειμώνα, κάθε δύο ή τρία χρόνια, από ένα έως δύο και σπανιότερα τρία μικρά. Τα νεογέννητα αρκουδάκια είναι τυφλά και γυμνά και ζυγίζουν μόλις 200-300 γραμμάρια. Εάν η μητέρα τους σκοτωθεί σ' αυτό το στάδιο της ζωής τους, πεθαίνουν σε διάστημα 15-20 λεπτών.

Σε κάθε περίπτωση, οι πιθανότητες να επιβιώσουν τα μικρά αρκουδάκια τον πρώτο χρόνο της ζωής τους είναι μόλις 50%.

Ζωή για την αρκούδα σημαίνει ζωή για τα δάση και τον άνθρωπο.

Η επιβίωση της αρκούδας συνδέεται με την επιβίωση των δασών. Γι' αυτό τα μέτρα που λαμβάνονται από τον ΑΡΚΤΟΥΡΟ, έχουν ως στόχο, μεταξύ άλλων, την ευρύτερη προστασία και την εξασφάλιση καλής κατάστασης των δασών και των οικοσυστημάτων στη χώρα μας. Εκτός από επαρκείς βιότοπους που μας παρέχουν την αναγκαία ποσότητα τροφής και πηγών, η αρκούδα έχει ανάγκη από ησυχία. Η συνέχεια της ύπαρξης και της συμβίωσης με

τον άνθρωπο εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το εάν μπορέσουμε να τις εξασφαλίσουμε τις προϋποθέσεις να βρίσκει καταφύγιο να αναπαράγεται και να πέφτει σε λήθαργο το χειμώνα μακριά από εστίες όχλησης.

(Πληροφορίες για το χωριό μας.)

Κύριοι Ζιακόπουλε και Τσώχο,

Ευχαριστούμε για το mail σας και για το ενδιαφέρον σας σχετικά με τις αρκούδες που ζουν στην περιοχή Αμάραντου.

Καταρχήν θα πρέπει να πούμε ότι δεν πρόκειται για μια και μόνη συγκεκριμένη αρκούδα που ζει στην περιοχή σας αλλά το πιθανότερο για κάποια άτομα.

Οι ακριβείς πληθυσμιακές εκτιμήσεις για ένα είδος σαν την αρκούδα είναι πολύ δύσκολες και γίνονται πάντα προσεγγιστικά. Είναι πολύ πιθανόν οι αρκούδες που κινούνται στην περιοχή σας να έχουν ένα ζωτικό χώρο μεγάλης έκτασης που καλύπτει και άλλες γειτονικές περιοχές (Πύργος, Πυξαριά κλπ και διασυνοριακά). Δεδομένα από παρακολούθηση 6 αρκούδων με την μέθοδο της τηλεμετρίας (ραδιοκολλάρα) στην περιοχή του Β. Γράμμου έδειξαν ότι ο ζωτικός χώρος μιας αρκούδας μπορεί να καλύψει περιοχή που εκτείνεται από το Πληκάτι μέχρι τον οικισμό Δασύλλιο Κοζάνης (περίπου 350.000 στρέμματα)!

Τα στοιχεία που συγκεντρώνουμε από το 1994 και αφορούν στην εκτίμηση και παρακολούθηση τόσο των πληθυσμιακών δεδομένων όσο και της κατάστασης του βιότοπου της αρκούδας σε όλη την Πίνδο, δείχνουν ότι η περιοχή Αμάραντου κατατάσσεται στις περιοχές του βιότοπου της αρκούδας με μόνιμη παρουσία του είδους και ιδιαίτερα σε κρίσιμες φάσεις του ετήσιου κύκλου (τροφή, χειμέριος ύπνος).

Επίσης το γεγονός ότι η περιοχή Αμάραντου βρίσκεται σε παραμεθόρια ζώνη καθώς επίσης και το γεγονός ότι από την πλευρά της Αλβανίας κατάλληλος βιότοπος για την αρκούδα υπάρχει **MONON** κατά μήκος των συνόρων και σε πολύ περιορισμένη έκταση (περιοχή «Κάμενικ»), καθιστούν την σημασία της περιοχής Αμάραντου κομβική για την επιβίωση της αρκούδας σε αυτή την περιοχή.

Οι τρόποι «προφύλαξης» όπως αναφέρετε μπορούν να καταταγούν σε τρεις κατηγορίες.

- Προστασία, διατήρηση του βιότοπου: γνωρίζουμε ότι η ευρύτερη περιοχή Αμάραντου έχει κατ'επανάληψη πληγεί από δασικές πυρκαγιές με αποτέλεσμα την απώλεια σημαντικών εκτάσεων δασικού βιότοπου. Το ίδιο συνέβη και από την πλευρά της Αλβανίας (περιοχή «Μαριάς»). Θα ήταν πολύ χρήσιμο να γίνονται κάποιες πιο συστηματικές περιπολίες για την επιτήρηση των περιοχών αυτών στη διάρκεια του καλοκαιριού.

- Προστασία, διατήρηση του πληθυσμού: αυτό σημαίνει την ελάττωση των κινήτρων παράνομης εξόντωσης αρκούδων από κτηνοτρόφους ή μελισσοκόμους που παθαίνουν ζημιές. Ειδικά για τους μελισσοκόμους ένας άμεσος τρόπος προφύλαξης των μελισσιών είναι η εγκατάσταση συστήματος με ηλεκτροφόρο περίφραξη. Σας στέλνω ταχυδρομικά το σχετικό φυλλάδιο.

ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ

Για τους κτηνοτρόφους μια λύση προφύλαξης είναι η κατοχή τσοπανόσκυλων από την φυλή «ελληνικός ποιμενικός». Η οργάνωσή μας έχει τη δυνατότητα να χορηγήσει δωρεάν κουτάβια. Η λίστα αναμονής όμως είναι πολύ μεγάλη. (Σας στέλνω και γι' αυτό το μέτρο το σχετικό φυλλάδιο).

Θα πρέπει να γνωρίζετε επίσης ότι και στις δύο περιπτώσεις ζημιών ο ΕΛΓΑ (Ελληνικές Γεωργικές Ασφαλίσεις) αποζημιώνει στο 100% τα μελίσσια και τα κτηνοτροφικά ζώα (για τα αιγοπρόβατα πρέπει να είναι πάνω από 4).

Τέλος σε ότι αφορά το κυνήγι που συνήθως είναι σοβαρός παράγοντας όχλησης για την πανίδα και βεβαίως για την αρκούδα, και αυτό σε συνδυασμό με την πληθώρα δασικών δρόμων και κυνηγών: μία λύση που εφαρμόσαμε ήδη στο δασαρχείο Κόνιτσας είναι η τοποθέτηση μπαρών σε εισόδους δασικών δρόμων για την αποφυγή κίνησης τροχοφόρων και κατ' επέκταση επί πλέον κυνηγετικής πίεσης.

Πιστεύοντας ότι οι παραπάνω πληροφορίες απαντούν σε κάποια από τα ερωτήματά σας, παραμένουμε στη διάθεσή σας για οτιδήποτε άλλο χρειαστείτε.

Με φιλικούς χαιρετισμούς.
Γιώργος Μερτζάνης/δρ. βιολογίας
Επιστημονικός υπεύθυνος 22/09/01

Αγαπητέ Παναγιώτη

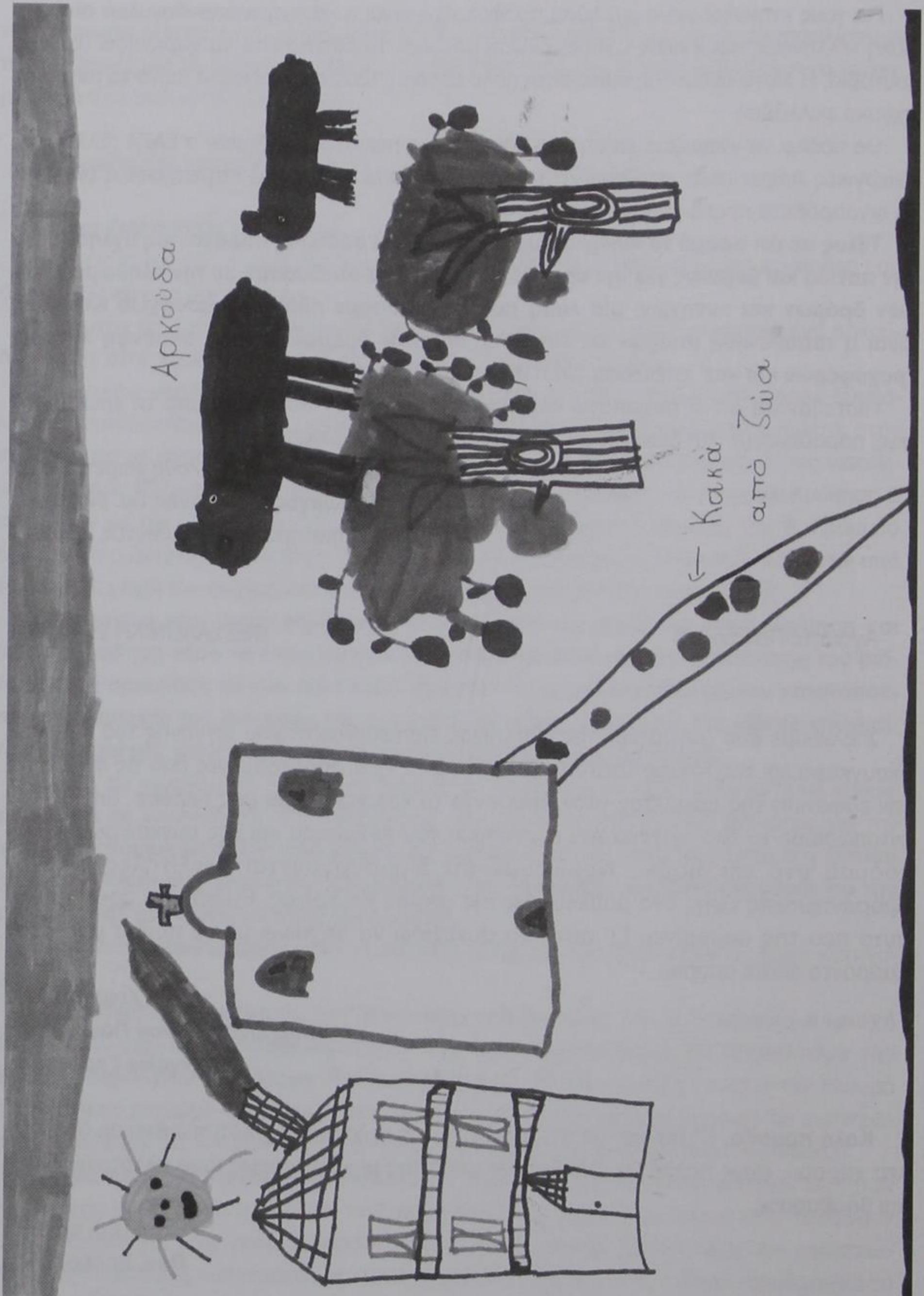
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 25-9-2001

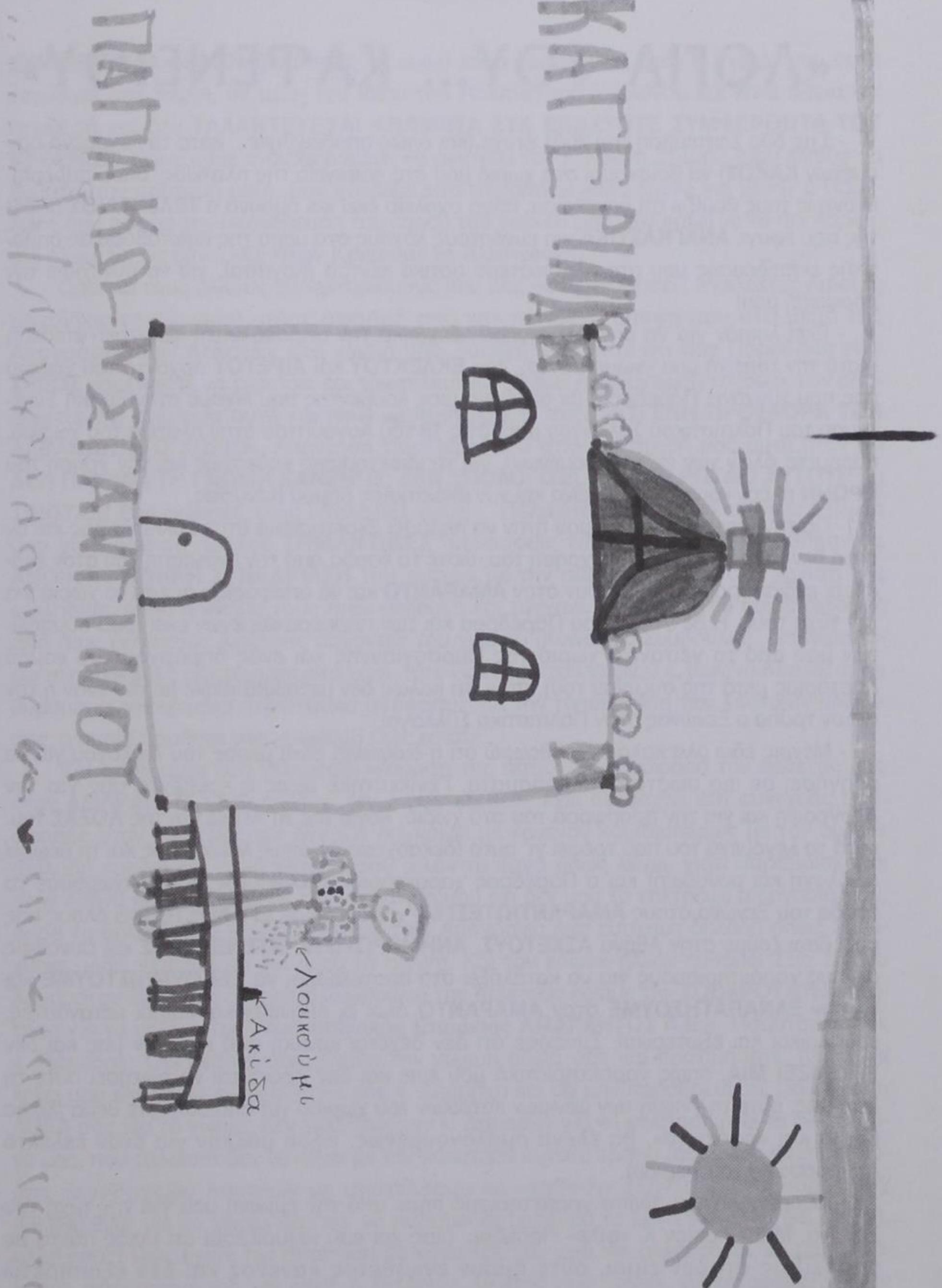
Στέλνουμε δυο ζωγραφιές της Κατερίνας Παπακωνσταντίνου (εγγονής του Γιώργου Γκουγκαρά και της Ντίνας Τσάτση). Οι ζωγραφιές είναι επηρεασμένες από τις φήμες για την εμφάνιση της αρκούδας στον Αμάραντο το καλοκαίρι που μας πέρασε. Επίσης την εντυπωσίασε το όλο σκηνικό του εορτασμού του Αϊ-Σωτήρα και της συγκέντρωσης του κόσμου στο εκκλησάκι. Νομίζουμε ότι δημιουργούνται ανεξίτηλες εικόνες Αμαραντιώτικης ζωής στο μυαλουδάκι της μικρής Κατερίνας. Εμένα μου αρέσει πολύ αυτό που της συμβαίνει. Γι' αυτό θα συνεχίσω να πηγαίνω με τα παιδιά μου στον Αμάραντο όποτε μπορώ.

Χαιρετισμούς
Παπακωνσταντίνου Παναγιώτης
Ευαγγελία Γκουγκαρά

Καλή πρόοδο, Κατερίνα με την αγνότητα της ψυχής σου, αποτυπωμένη σε δύο κόλλες χαρτιού, έχεις πολλά να διδάξεις σε μας τους μεγαλύτερους τους αλλοτριωμένους και βάρβαρους.

Σ' ευχαριστώ·
Παν. Ζακόπουλος

«ΛΟΓΙΑ ΤΟΥ... ΚΑΦΕΝΕΙΟΥ»

- Στις δύο Σεπτέμβρη του 2001 έτυχε (και όπως αποδείχθηκε... κατά τα λεγόμενα ορισμένων **ΚΑΚΩΣ**) να βρίσκομαι στο χωριό μου στο καφενείο της πλατείας, όπου παρεμπιπτόντως τους θυμίζω ότι μεγάλωσα, πήγα σχολείο εκεί και ήμουνα ο **ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ** μαθητής που έφυγε **ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑ** για ευνόητους λόγους στα μέσα της πρωτοβάθμιας δημοτικής εκπαίδευσής μου στο πλησιέστερο αστικό κέντρο (Κόνιτσα), για να συνεχίσω την μόρφωσή μου!

- Εκεί λοιπόν για να μην μακρηγορώ, δέχθηκα την απροκάλυπτη φραστική επίθεση (κατά την ταπεινή μου γνώμη πάντα), του **ΕΚΛΕΚΤΟΥ** και **ΑΙΡΕΤΟΥ** άρχοντα του χωριού μας που τυγχάνει Πάρεδρος, σε συνέχεια μιας κουβέντας που είχαμε στην Γενική Συνέλευση του Πολιτιστικού Συλλόγου μας (στις 16 του Αυγούστου στην πλατεία του χωριού, παρουσία όλων των ενδιαφερομένων), για το ιδιοκτησιακό καθεστώς και την χρήση του **ΠΡΩΗΝ** πλέον κοινοτικού Ξενώνα και νυν ιδιοκτησίας δήμου Κόνιτσας.

- Για την ιστορία η γνώμη μου ήταν να περάσει ιδιοκτησιακά στον Σύλλογό μας και αν αυτό δεν είναι εφικτό, τότε η χρήση του, ώστε τα έσοδα από την ενοικίασή του στον εκάστοτε ενδιαφερόμενο να μένουν στον **ΑΜΑΡΑΝΤΟ** και να αποφασίζει άμεσα το χωριό για την τύχη τους. Η δε γνώμη του Πάρεδρου και των παρευρισκόμενων εκεί (δύο συμπολιτών μας από το γειτονικό χωριό της Πυρσόγιαννης και ενός δημάρχου του νομού Καστοριάς μετά της συζύγου του), ήταν ότι καλώς δεν μεταβιβάσθηκε με τον έναν ή τον άλλον τρόπο ο Ξενώνας στον Πολιτιστικό Σύλλογο!

- Μέχρις εδώ όλα καλά, γιατί θεωρώ ότι η διαφωνία είναι μέρος του διαλόγου για να οδηγήσει σε πιο σωστά συμπεράσματα. Γενικεύτηκε όμως η κουβέντα μας για την Απογραφή και για την προσφορά του στο χωριό, λόγω της **ΑΓΑΠΗΣ** και της **ΛΟΞΑΣ** του, κατά τα λεγόμενά του που τρέφει γι' αυτό (δεκαοχταετής όπως λέει ο ίδιος και τη θεωρεί αξιόλογη και μοναδική) και ο Πάρεδρος χαρακτήρισε **ΑΝΑΘΕΜΑ** αν παραχωρούσε τα έσοδα του Ξενώνα στους **ΑΜΑΡΑΝΤΙΩΤΕΣ**! Με χαρακτήρισε **ΕΓΚΑΘΕΤΟ**, και όλους μας μαζί όσοι ζούμε στην Αθήνα **ΑΣΧΕΤΟΥΣ**, **ΑΝΗΜΕΡΩΤΟΥΣ**, **ΝΤΕΝΕΚΕΔΕΣ** και συναφείς άλλους χαρακτηρισμούς για να καταλήξει στο αποτέλεσμα, να **ΞΕΚΟΥΜΠΙΣΤΟΥΜΕ** και να μην **ΞΑΝΑΠΑΤΗΣΟΥΜΕ** στον **ΑΜΑΡΑΝΤΟ** όλοι οι Αθηναίοι και λοιποί μετανάστες, εσωτερικοί και εξωτερικοί. Συνέχισε ότι δεν δέχεται κριτική από κανέναν μας και δεν **ΤΣΙΟΛΙΖΕΙ ΜΙΑ**, όπως χαρακτηριστικά μου είπε και δεν πρόκειται να ρωτήσει ούτε τη δική μας, ούτε τη γνώμη των μόνιμων κατοίκων του χωριού για οποιοδήποτε θέμα (λόγια βαριά και «ασήκωτα», θα έλεγα ομολογουμένως, πόσο μάλλον για έναν εκλεκτό Αντιπρόσωπο του χωριού).

- Αφορμή για τον πρώτο χαρακτηρισμό πήρε από την εμμονή μου για την τύχη του Ξενώνα. Μάθε λοιπόν κ. «φίλε» Πάρεδρε, μιας και εσύ ισχυρίζεσαι ότι μιλάς πάντα με αποδείξεις ότι δεν είμαι, ούτε ήμουν εγκάθετος κανενός και δεν εξυπηρετώ

ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑ ΆΛΛΩΝ ξένα προς το κοινό καλό του χωριού μας. Η γνώμη μου αυτή ειπώθηκε από πέρσι, σε μέλη του ίδιου του Πολιτιστικού Συλλόγου και είναι πάγια και σταθερή και δεν **ΤΑΛΑΝΤΕΥΕΤΑΙ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΑ ΕΚΑΣΤΟΤΕ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑ ΤΟΥ ΚΑΘΕΝΟΣ!** Καλώ κάθε ενδιαφερόμενο να ρωτήσει τον κ. Κούκη Σταύρο (που ελπίζω να θυμάται την πρότασή μου). Εάν γνωρίζει κάτι παραπάνω «από εμένα για μένα» ο Πάρεδρος που αφορά την υπονόμευση του καλού του χωριού μας, τον καλώ να το πει παρουσία όλων. Εκτός εάν... «**Εξ Ιδίων Κρίνουμε τα Άλλοτρια!!!**

- Όσο για τους άλλους χαρακτηρισμούς που μας «κληρονόμησε», ο εκλεκτός Αιρετός άρχοντας του χωριού, πήρε αφορμή από την αντίθετη άποψη μου στο θέμα της Απογραφής των Αλβανών στο χωριό μας. Άποψή μου ήταν ότι σαν Πάρεδρος είχε **ΧΡΕΟΣ** και έπρεπε να ρωτήσει και τον τελευταίο μόνιμο Αμαραντιώτη κάτοικο, εάν αποδέχεται την ενέργεια αυτή και μετά να προχωρήσει στην «**ΕΥΓΕΝΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΩΝ ΑΛΒΑΝΩΝ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ**». Απάντηση του Πάρεδρου στην συζήτησή μας αυτή ήταν ότι **ΔΕΝ ΠΑΙΡΝΕΙ ΤΗ ΓΝΩΜΗ ΚΑΝΕΝΟΣ, ΔΕΝ ΥΠΟΛΟΓΙΖΕΙ, και ΔΕΝ ΡΩΤΑΕΙ ΑΥΤΟΥΣ για ΤΙΠΟΤΑ!!!** Στις εκλογές, τους υπολόγισε όμως;... Παλαιότερα όσο μου επιτρέπει η ηλικία μου να θυμάμαι, πολλές **ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ** αποφάσεις του χωριού μας πάρθηκαν σε **ΑΝΟΙΚΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ** του χωριού με την παρουσία όλων στο χαγιάτι της εκκλησίας, όπου η γνώμη τους ήταν σεβαστή και τύγχανε της αναλόγου συμπεριφοράς από τους εκλεκτούς Αιρετούς άρχοντες του χωριού (Κοινοτικό Συμβούλιο). Για περαιτέρω πληροφορίες σας παραπέμπω στον τότε Πρόεδρο του χωριού κ. Κων/νο Κούκη, όπου θυμάμαι συγκεκριμένο περιστατικό απόφασης για την τοποθέτηση των λάστιχων ύδρευσης, η οποία πάρθηκε στο χαγιάτι!!! Πώς είπατε;...

- Και ερχόμαστε στο τελευταίο «κομμάτι της πίτας». Η προσφορά του καθενός μας στον **ΑΜΑΡΑΝΤΟ**. Ο Πάρεδρος όπως μου εξέθεσε έχει δεκαοχτώ έτη συνεχούς προσφοράς στον τόπο μας και δεν την συγκρίνει με κανέναν και ιδιαιτέρως με τον ομιλών (δηλαδή εμένα) και καλά κάνει, αφού μιλάν τα έργα όπως λέγει, γιατί παραβρίσκομαι στην Αθήνα και δεν δέχθηκε την απάντησή μου ότι δεν μου το επέτρεψε η εργασία μου, παρά τη θέλησή μου να παραβρεθώ στην Απογραφή (και ευτυχώς δηλαδή όπως εξελίχθηκε, γιατί γλίτωσα να δω αυτά τα αίσχη). Και τον ερωτώ πλέον ευθέως: Στις 10 του Αυγούστου 2001 στο Δημοτικό Συμβούλιο της Κόνιτσας είχαμε την **ΣΟΒΑΡΟΤΑΤΗ** συζήτηση για το μέλλον της «**Αναπτυξιακής Εταιρείας ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ Α.Ε.**». Ήσασταν παρόν κ. Πάρεδρε; Όχι βέβαια γιατί είχατε την νόμιμη άδειά σας και προτιμήσατε, όπως επί λέξει μου είπατε να ενημερώσετε τον κ. Δήμαρχο και να μην παραβρεθείτε. Πού είναι η **ΛΟΞΑ** σας για το χωριό; Δεν εκλέξαμε τον κ. Δήμαρχο για να υπερασπιστεί τα δικαιώματά μας, που άλλωστε δεν το κάνει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο (αδράνεια αποπεράτωσης Ξενοδοχείου Λουτρών με αποτέλεσμα να «χαθούν» εξήντα εκατομμύρια δρχ (60.000.000) για το χωριό μας και να παραμείνει ημιτελές το έργο για άλλη μια σεζόν), αλλά εσάς! Πώς έχετε την απαίτηση να κάνω 550 χιλ. εγώ και άλλοι τόσοι, να παραβρεθούμε στην απογραφή και εσείς ο εκλεκτός Αιρετός μας άρχων, να καταφέρεται όταν

γινόταν η συνεδρίαση να βρίσκεστε 550 χιλ. μακριά; Πριν τα δεκαοχτώ χρόνια δεν είχατε λόξα για το χωριό μας; Εγώ την λόξα την έχω εδώ και τριάντα τρία χρόνια και άλλοι μεγαλύτεροι, τους οποίους δεν ερωτάτε και δεν υπολογίζεται για τίποτα, την έχουν εβδομήντα και ογδόντα χρόνια!!!

- Να ξέρετε κάτι κ. Πάρεδρε και κριτική θα κάνουμε και σχόλια «στυλ καφενείου», γιατί εδώ είναι το χωριό μας και δεν πρόκειται να δώσουμε σε κανέναν την χάρη να **ΞΕΚΟΥΜΠΙΣΤΟΥΜΕ** και να του το παραχωρήσουμε **ΤΣΙΦΛΙΚΙ** του! Στην Τουρκοκρατία ήταν **ΕΛΕΥΘΕΡΟΧΩΡΙ**, τώρα θα υποκύψει; Σας γελάσανε όλους όσοι το πιστεύεται αυτό!!! Σας κάνω δώρο ένα ρητό του παππού μου (Απόστολου Τσώχου που διετέλεσε επί σειρά ετών πρόεδρος του χωριού, άνθρωπος του δημοτικού), ο οποίος έλεγε: «**Στον Αμάραντο χρωστάμε όλοι! Δεν μας χρωστάει! Και το καλό που είναι να δει ο χωριανός από το συμβούλιο, είναι να είναι κοντά του και η ευκολία όταν χρειάζεται υπογραφή, να του υπογράψεις ακόμη και στο γόνατο χωρίς δυσκολίες και δικαιολογίες αν σε βρει στο δρόμο, πέρα από κάθε άλλη σκέψη!!!** Και όσο πιο νέος και πιο μορφωμένος είναι ο Αντιπρόσωπός μας, τόσο μεγαλύτερες απαιτήσεις θα έχουμε εμείς. Αφήστε κατά μέρος τους εντυπωσιασμούς και τις φανφάρες, κάντε εσείς με ανιδιοτέλεια σωστά τη δουλειά σας, με κύριο και **ΜΟΝΑΔΙΚΟ** κριτήριο το κοινό συμφέρον και την σύσσωμη πρόοδο και ανάπτυξη του τόπου και η ιστορία θα σας δικαιώσει. Εκτός και αν διεκδικείτε κάτι άλλο!!!

- Και να το βάλετε καλά στο μυαλό σας, ότι η προσφορά και η παρουσία του κάθε **ΑΜΑΡΑΝΤΙΩΤΗ** στον Αμάραντο είναι **ΞΕΧΩΡΙΣΤΗ** και εξίσου **ΜΟΝΑΔΙΚΗ, ΙΣΟΒΑΡΗ** και **ΠΟΛΥΤΙΜΗ**. Είτε την προσφέρει από μέσα, είτε εκτός θεσμών και φορέων, αρκεί να διέπετε από την **ΑΓΑΠΗ** και τη **ΛΟΞΑ**, για να δανειστώ τα πολύτιμα λόγια σας, για την ανάπτυξη του τόπου και του πολιτισμού, ποτέ όμως εις βάρος των άλλων! δεν συμφωνείτε;

- ...Και επειδή δεν **ΤΣΙΟΛΙΖΕΙ ΚΑΝΕΝΑΣ ΑΜΑΡΑΝΤΙΩΤΗΣ** και για τίποτα, τα λεγόμενά σας τα θεωρώ χωρατά του χωριού και «**ΛΟΓΙΑ ΤΟΥ... ΚΑΦΕΝΕΙΟΥ**».

Εάν **OXI**, εεε τότεεε...

META TIMHS

Τσώχος Θωμάς

Ραψάνης 6 115 27 Αμπελόκηποι Αθήνα
Τηλ. 01-07716793, 094-4817116, 0655-023 516
e-mail:tsohos@hotmail.com

Περί «Λουτρών» και πάλι.

Λουτρά Σμοκόβου· (από την Ελευθεροτυπία· 22-10-2001)

Τα επισκέφθηκε και τα εκθειάζει ο κ. **Παναγιώτης Ντάτσουλης**, δημοσιογράφος:

«Διακόσιοι πολίτες από το Σμόκοβο ίδρυσαν με ιδιωτική πρωτοβουλία την κοινοτική επιχείρηση Λουτρών Σμοκόβου για την ανάπτυξη της περιοχής τους και του χωριού που απέχει από κεί μόλις επτά χιλιόμετρα. Την περιοχή την περιβάλλουν βουνά σε ύψος 450, κατάμεστα από πράσινο και λουλούδια. **Αυτό έγινε από το 1983, με περίπου 100 εκατομμύρια μετοχές** και μέχρι σήμερα έχουν κτίσει 6 μονάδες και **έχουν κάνει απόσβεση**. Άγραφα-Θεσσαλία-Χάιδω-Μετέωρα-Τέμπη-Πίνδος, δυναμικότητος 500 κλινών, εξυπηρετώντας τις χιλιάδες που περνούν από εκεί. Όλοι λουόμενοι ΙΚΑ-ΤΕΒΕ-ΔΗΜΟΣΙΟΥ, κυρίως ΙΚΑ.

Προσφέρει, επίσης για τις ανάγκες των λουόμενων εστιατόριο-καφέ-ζαχαροπλαστείο-μίνι μάρκετ-οπωροπωλείο-αρτοποιείο-κρεοπωλείο. **Εργάζονται ενωμένοι, μακριά από πολιτικά πιστεύω και ίντριγκες**.

Αντίθετα στα δικά μας Λουτρά και ενώ έχουν πολύ καλύτερες προϋποθέσεις, επικράτησε η αδεξιότητα, συνέπεια της ημιμάθειας, της ψωροπερηφάνιας, του αρχοντοχωριατισμού, περιορίστηκαν σε μαγειρέματα στο σκοτεινό παρασκήνιο, δούλεψαν τα μικροτιπένια και ευτελή συμφέροντα. Κατέβασαν τις παραδοσιακές αξίες, στα χωρίς αντίκρυσμα τεφτέρια των εμπορικών λογαριασμών, στη χρηματολατρεία. Έχουμε τον ξεπεσμό και της νομιμότητας, τη χαλάρωση συνειδήσεων. Υπάρχουν όμως φύλακες και έχουν γνώση. Και σίγουρα όλα αυτά θα εξαλειφθούν και θα επανέλθει η **Διαφάνεια με το δρόμο της Δικαιοσύνης**.

Περί «ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ»

Στις 16 Αυγούστου το απόγευμα, μετά από κάλεσμα του Πολ. Συλ. έγινε συγκέντρωση στις «ακακίες» μεγάλου αριθμού κατοίκων, για τον απολογισμό του απερχόμενου συμβουλίου και την εκλογή και παράδοση στο νέο. Το κλίμα ήταν αρνητικό προς τη συμμετοχή. Έγιναν διάφορες προτάσεις. Η πιο σοβαρή που θα μπορούσε πράγματι ν' αποδώσει ήταν αυτή προς τους συνταξιούχους δασκάλους, οι οποίοι δεν την αποδέχτηκαν. Άλλα, κάθε εμπόδιο για καλό. Ο κίνδυνος να διαλυθεί ο σύλλογος λειτούργησε δραστικά σε υπεύθυνους και σοβαρούς ανθρώπους και ανέλαβαν να τον σώσουν.

Με υψηλό το αίσθημα ευθύνης, **με τη συνείδηση του τίμιου χρέους προς το σύνολο**. Άτομα καλλιεργημένα, επιτυχημένα στη ζωή τους, οικογενειάρχες και επαγγελματίες, με υψηλό δείκτη μόρφωσης, οικονομικά ανεξάρτητα, χωρίς ανάμειξη στο παρελθόν, με

Συνάντηση «Αδελφότητας», «Πολιτιστικού» για περισσότερη συνεργασία και από κοινού αποφάσεις για τις δραστηριότητες των δύο φορέων και για θέματα που αφορούν το χωριό μας. Επιτέλους...

Διακρίνονται από δεξιά της φωτο η κ. Όλγα Κούκη και οι κ.κ. Π. Κάππος, Α. Βερδούλης, Φ. Κυρίτσης, Χ. Παπαγιαννόπουλος, Χ. Κούκης και Π. Κούκης.

ευαισθησίες, δεχτικότητα και φιλοτιμία, ακέραιοι, σεμνοί και ευγενικοί χαρακτήρες. Καλούνται να δώσουν νέα δημιουργική ώθηση, στο μέτρο του δυνατού, σ' εποχές αποσυνθέσεως λόγω «Καποδίστρια» και αδυναμίας του τοπικού συμβουλίου. «Καλή επιτυχία».

Τα άτομα που συνθέτουν το νέο ΔΣ του Πολ/κού Συλλόγου είναι τα ακόλουθα (κοινοποίηση) τα οποία με πολύ ζήλο και μεράκι άρχισαν ευθύς αμέσως το έργο τους. Αυτό αποδεικνύουν και τα παρακάτω έγγραφα που κοινοποίησαν και στο «περιοδικό» για την ενημέρωση των αναγνωστών.

Αισθάνομαι την υποχρέωση στο προηγούμενο ΔΣ του Π.Σ. να εκφράσω τις ευχαριστίες μου, για την μεγάλη προσφορά τους τα δύο προηγούμενα χρόνια· είμαι βέβαιος ότι πάντα θα προσφέρουν στην «υπόθεση χωριό».

ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΜΑΡΑΝΤΟΥ

ΕΔΡΑ ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΤΑΧ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΑΛΛΑΔΟΣ ΑΘΗΝΑΣ 48

ΠΑΛΛΗΝΗ ΑΤΤΙΚΗΣ 15351

ΤΗΛ. 6668801. ΦΑΞ: 6031136

Αθήνα 5-10-2001

Αριθ. Πρωτοκολ. 1

Προς τον κ. Πρόεδρο Τριμελούς

Επιτροπής Αμαράντου

Κοινοποίηση Περιοδικό ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ

ΘΕΜΑ: Γνωστοποίηση Νέου Διοικητικού Συμβουλίου

Σας γνωρίζουμε ότι λόγω λήξεως της θητείας του ΔΣ του πολιτιστικού συλλόγου Αμαράντου εξελέγη το νέο ΔΣ το οποίο συγκροτήθηκε σε σώμα και έχει ως εξής:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Κούκης Χρήστος του Νικολάου

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Στέρτσος Φώτιος του Χαραλάμπους

ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Κούκης Παναγιώτης του Ιωάννου

ΤΑΜΙΑΣ

Δάψης Λεωνίδας του Θεοδώρου

ΜΕΛΗ

Γκούντος Νικόλαος του Χρήστου

Κάπος Παύλος του Γεωργίου

Παναγιωτίδης Γεώργιος του Νικολάου

Επιθυμία του νέου ΔΣ του συλλόγου μας είναι η καλή συνεργασία με όλους τους φορείς.

ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ Ν. ΚΟΥΚΗΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ι. ΚΟΥΚΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΜΑΡΑΝΤΟΥ

Αθήνα 23-10-2001

ΕΔΡΑ ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Αριθ. Πρωτοκ. 4

ΤΑΧ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΑΛΛΑΔΟΣ ΑΘΗΝΑΣ 48

ΠΡΟΣ

ΠΑΛΛΗΝΗ ΑΤΤΙΚΗΣ 15351

Τον κ. Σπύρο Ζακόπουλο του Γεωργίου

ΤΗΛ. 6668801. ΦΑΞ: 6031136

Κοινοποίηση: Περιοδικό ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ

Αγαπητέ Συμπατριώτη

Κατά την άφιξή σας στο χωριό μας προσφέρατε τριακόσια δολάρια ως ενίσχυση προς τον Πολιτιστικό Σύλλογο της γενέτειράς σας. Σας ευχαριστούμε θερμά. Η χειρονομία σας μας συγκινεί βαθύτατα και μας ενθαρρύνει να συνεχίσουμε το έργο του συλλόγου που μοναδικό σκοπό έχει την προβολή του χωριού και την πολιτιστική ανάπτυξή του.

Σας ευχόμαστε υγεία, δύναμη και κάθε πρόοδο. Με εκτίμηση.

ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ Ν. ΚΟΥΚΗΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ι. ΚΟΥΚΗΣ

Οι ξενιτεμένοι μας!

- Αποκτά ιδιαίτερη σημασία το γεγονός και η χαρά είναι μεγάλη, όταν εμπράκτως υπάρχει η απόδειξη της αγάπης προς την πατρίδα κυρίως την ιδιαίτερη, τη γενέθλια. Πάντα οι ξενιτεμένοι, κατανοούσαν τα προβλήματά μας και συμμετείχαν στην επίλυση. Εμείς αισθανόμαστε ευγνώμονες για ό,τι έκαναν, κάνουν και είναι βέβαιο ότι θα κάνουν.

Και θα είναι ακόμη μεγαλύτερη η χαρά μας να υπάρχει περισσότερη επικοινωνία, να μαθαίνουμε τα νέα τους, τις δραστηριότητές τους, τις επιτυχίες τους, να μοιραζόμαστε τις χαρές, αλλά και τις λύπες. Όπου και να βρισκόμαστε, αποτελούμε πάντα μια μεγάλη οικογένεια, την «Αμαραντιώτικη».

«Το περιοδικό».

Το χωριό μας στο Διαδίκτυο (Ίντερνετ).

Κατόπιν αιτήσεως των νέων του χωριού και με ευθύνη του «Πολιτιστικού» και της «Αδελφότητας» δημιουργείται ηλεκτρονική σελίδα (σάιτ) στο Διαδίκτυο. Περιέχει πληροφορίες γενικές για το χωριό μας και τα Λουτρά. Ιστορία-Φύση-Επικοινωνία-Δραστηριότητες. Έτσι θα δοθεί η ευκαιρία σε κάθε ενδιαφερόμενο να ενημερωθεί και να επικοινωνήσει.

*Άγαπητοι χωριανοί,
σας εύχομαι
Καλά Χριστούγεννα
και
Καλή Πρωτοχρονιά
Καλή αντάμωση στο χωριό
και στις εκδηλώσεις
της «Αδελφότητας
και του «Πολιτιστικού»*

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΜΑΡΑΝΤΟΥ
ΕΔΡΑ ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΑΧ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΑΛΛΑΔΟΣ ΑΘΗΝΑΣ 48
ΠΑΛΛΗΝΗ ΑΤΤΙΚΗΣ 15351
ΤΗΛ. 6668801. ΦΑΞ: 6031136

Αθήνα 10-10-2001
Αριθ. Πρωτοκ. 2
Προς τον κ. Δήμαρχο Κόνιτσας

Κοινοποίηση
1. κ. Πρόεδρο Τριμελούς Επιτροπής
Αμαράντου
2. κ. Μακόπουλο Χαράλαμπο
Δημοτικό Σύμβουλο
3. κ. Παπαμιχαήλ Θωμά
Δημοτικό Σύμβουλο
4. κ. Παπαμιχαήλ Ελένη
Νομαρχιακή Σύμβουλο
5. Αδελφότητα Αμαράντου
6. Περιοδικό «ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ»

Κύριε Δήμαρχε

Σας γνωρίζουμε ότι στο χωριό μας υπάρχουν στενά δρομάκια τα οποία πριν είκοσι χρόνια είχαν στρωθεί με τσιμέντο.

Σήμερα βρίσκονται σε αθλία κατάσταση. Το τσιμέντο έχει διαλυθεί και τα χαλίκια μπερδεύονται στα πόδια του κάθε χωριανού που θέλει να πάει σπίτι του. Οι δρόμοι αυτοί γίνονται επικίνδυνοι το χειμώνα λόγω πάγου καθ' ότι είναι κατηφορικοί με αποτέλεσμα να κινδυνεύουν γέροι άνθρωποι. Σας παρακαλούμε, για να μη θρηνήσουμε θύματα, όπως μεριμνήσετε για την πλακόστρωση των δρόμων αυτών.

ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ Ν. ΚΟΥΚΗΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ι. ΚΟΥΚΗΣ

Μια αφήγηση που «προστάζει» την άμεση υλοποίηση.

... από το Γιοφύρι, από κει που βγαίνει το νερό και λίγο παρακάτω από το Μύλο ήταν δικά του, όλον τον τόπο, Ζιάσιακα, τα κηπάρια όλα, ήταν του Μπέη, από τη δώθε τη μεριά, τόχε τσιφλίκι, τον κατάφεραν όμως να τον πουλήσει το Μύλο, (οι Ισβορίτες) «πόσα θέλεις Μπέη; θα τον πάρουμε για τον Αη Γιώργη», αλλά ζητούσε πολλά, τότε σκέφτηκαν ότι από τον Μύλο και κάτω αυτός δεν έχει να κάνει, ο τόπος είναι δικός μας, μαζεύεται το

χωριό όλο, όσοι μπορούσαν, άλλοι έσκαφταν θέμελα, άλλοι μάζευαν πέτρες, άλλοι έφκιαν το λιθάρι του Μύλου πούρχεται γύρα, άλλοι έφκιαν τα Καδιά για το νερό, άλλοι έκοψαν ξύλα στου «Παπά τα Κομμάτια», γρέντες ψαλίδες, κανά δυο τρεις μέρες, ώσπου τελείωσε ο τοίχος, έκοβαν έφερναν, κουβαλούσαν, οι άλλοι και τον έφκιακαν πιο παραπάνω από το γιοφύρι που περνάει ο δρόμος (το τσιμεντένιο) στου Κίλιου κοντά, σου είπα άλλοι πέτρες, άλλοι ξύλα ψαλίδες, πέταυρα να τον σκεπάσουν, δεν είχαν πλάκα, κι ούτε Δασαρχείο ήταν, έκοβες όσα ήθελες... Πάει ο Μπέης εκεί στο Μύλο, «τι κάνετε εδώ; τι τόχετε τούτο;» Μύλο, «Μα Μύλο έχουμε», είναι δικός σου, θέλουμε δικόν μας εμείς «μα για το χωριό τον έχουμε, έτσι θα κάτσει;» Εσύ μας παίρνεις γαίμα, δεν έχουμε, εκεί δεν δίνουμε τίποτε, αλέθουμε τσιάμπα, τον έχουμε φκιάξει όλο το χωριό (προσωπική εργασία) και έχουμε δικαίωμα όλοι να αλέθουμε, χωρίς να πάρεις σπιρί, ετούτοι είχαν διορίσει Μυλωνά και πάαιναν κι άλεθαν και δεν έπαιρνε κσάι, «τι θα τον κάνω τον Μύλο;» έχετον, δικό σου είναι, μόνο ένα θα σου πούμε Μπέη, να μας κάνεις τη χάρη, το νερό κάμε τσαρέν (κανόνισε) να μην περνάει στον τόπο μας, δεν το θέλουμε στον τόπο μας, «τι θα το κάνω εγώ νερό ποτάμι ολόκληρο;» α,α,α, λογαριασμός σου, σταμάτα το στον τόπο σου, στην περιφέρειά σου, κάμε τσιαρέν, τρύπα του Ζιάσιακα να βγει από πίσω στο Μπλιθίκι, σου δίνουμε προθεσμία τόσες μέρες, τον ζόρισαν τον Μπέη κι αποφάσισε να τον πουλήσει, τον συμφώνησαν, τον πήρε το χωριό, πόσο δεν ξέρω 100-150 λίρες να τον πάρουμε για το Βακούφι, νάναι του Βακουφιού, «ε,ε άειστε στην Κόντσα» λέει ο Μπέης «να κάνουμε τα συμβόλαια τα χαρτιά, να υπογράψουμε»...

Το χωριό διόρισε δυο και πήγαν και πλέρωσαν τον Μπέη, έκαμαν τα χαρτιά και έγραψαν το Μύλο του Αη Γιώργη... τούτος ήταν Μύλος με δυο λιθάρια, δυο ζευγάρια Μπατάνια, έξη και έξη, δώδεκα Μπατάνια, έρουνταν οι Βλάχοι από τα βουνά, από τη Στράτιανη από το Μπλιθίκι, από Πλάβαλη, έρουνταν οι Βλάχοι από την Ντοβρά από πίσω, η Ντοβρά (Κορσάτσικο) έρουνταν κι άλιεθαν στο χωριό.

- Η συγκινητική και σημαντικότατη αυτή αφήγηση, είναι του αείμνηστου **Γεωργίου**

Ο κ. Παναγιώτης
Παπαμιχαήλ
στο γεφυράκι
του Μυλαύλακου
παλαιότερη
εποχή.
(Φωτ. αρχείο
κ. Χρήστου
Σωτ. Ζιάκου)

(Γούλη) Κούκη. Την μαγνητοφώνησε ο εγγονός του Χρήστος Ν. Κούκης φοιτητής τότε και διέσωσε και μου παρέδωσε ο αδελφός του Σταύρος, τον οποίο ευχαριστώ.

- Ο Μύλος αποτελούσε δελεαστική υπόσχεση προς «άγραν ψήφων» από υποψήφιους στις κοινοτικές εκλογές, παίζοντας με το συναίσθημα γι' αυτό τον τόπο, χωρίς ποτέ οι εκλεγμένοι να πραγματοποιήσουν το ελάχιστο. Επιτέλους να σταματήσουμε αυτόν τον εμπαιγμό.

- Καλούνται σήμερα οι φορείς, με συσπειρωμένους όλους τους Αμαραντιώτες, **να αναδείξουν αυτό το Μνημείο.** Ν' ανακατασκευασθεί, να γίνει λειτουργικός ο Μύλος, τα Μπατάνια, η Νεροτρουβιά με μια ήπια παρέμβαση να νοικοκυρευτεί ο περιβάλλον χώρος. Όλοι το ζητούμε και πραγματικά το θέλουμε, υπάρχει κανείς να έχει αντίρρηση; Τι; και ποιός θα μας εμποδίσει;

Εγκαίνια στο νέο παρεκκλήσι.

Ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης προϊστάτο της τελετής. Δεξιά του ο κ. Βασ. Ζάμπος

και αριστ. η κ. Άννα Ζιακοπούλου στον πατέρα των οποίων ανήκε η τοποθεσία.

Στον αείμνηστο Ιωσήφ Ζάμπο. (Φωτ. κ. Παν. Σκορδάς)

Στις 19-9-2001, έγινε η σχετική τελετή για την καθιέρωση του Ναού εις την λατρείαν του Θεού και των Αγίων Νεκταρίου και Αποστόλων.

Προϊστάτο ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης κ.κ. Ανδρέας καθώς και ο Ιερέας του χωριού Πατέρι Νικόλαος.

Ο Ιερός Ναός (παρεκκλήσι) βρίσκεται στην περιοχή «Πούλιος» πλησίον του «Ριζού». Ο Σεβασμιότατος στην ομιλία του, εγκωμίασε το «Χριστιανικόν ήθος» και την προσφορά

Όλοι οι
Αμαραντιώτες
και ο στρατός
ήταν παρών
στα εγκαίνια
του Ιερού Ναού.
(Φωτ. κ. Παν.
Σκορδάς)

τόσο του κ. Βασιλείου Ιωσ. Ζάμπου, όσο και των άλλων πιστών, που συνεισέφεραν στην περάτωση του **Θεάρεστου έργου**.

(Οι πληροφορίες περί κόστους, προσφορών κ.λ.π. είναι σχεδόν ανύπαρκτες, αφού ίσχυσε στην κυριολεξία το χριστιανικό «να μην γνωρίζει η δεξιά τη ποιεί η αριστερά»).

28 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2001

Επιμνημόσυνη δέηση από τον ιερέα Νικόλαο για τους πεσόντες του χωριού.
Θ' ακολουθήσει κατάθεση στεφάνου. (Φωτ. κ. Σταύρος Κούκης)

**ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
Εγκύκλιος 65η**

Ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης, λόγω της επετείου για το έπος του 40, στον επίλογο της εγκυκλίου αναφέρει.

Αδελφοί μου·

Αδούλωτοι έμειναν οι Έλληνες του 1940-41. Αδούλωτοι να μένουμε κι οι σημερινοί Έλληνες του 2001, εξήντα χρόνια μετά. Στους ταραγμένους καιρούς και στις δυσκολίες που φαίνεται νάρχωνται, ας στεκόμαστε ανυποχώρητοι στις επάλξεις του χρέους. **Η Κύπρος και η Βόρειος Ήπειρος καρτερούν.** Μη τις λησμονήσουμε! Μέσα στους κόλπους της Ορθοδόξου Εκκλησίας μας και κάτω από την πανίσχυρη σκέπη της Υπερμάχου του Έθνους μας Στρατηγού, μονοιασμένοι κι αγαπημένοι ας αγωνιζόμαστε τον καλόν αγώνα: **Για την Ορθοδοξία. Για την Ελλάδα, με την βεβαιότητα ότι ο Θεός θα τον ευλογεί.**

Η προσευχή μου και η αγάπη μου, σας συνοδεύει.

Διάπιρος προς Κύριον ευχέτης

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

+ Ο Δρυϊνουπόλεως Πωγωνιανής και Κονίτσης ΑΝΔΡΕΑΣ

Τα παιδικά μου χρόνια στον πόλεμο του 40

Ας ξεκινήσουμε από τα παιδικά μας χρόνια. Η πλατεία του σχολείου μας έσφυζε από παιδικές φωνές. Όταν ήμουν εγώ στο σχολείο ήμασταν γύρω στα 120 παιδιά. Εμείς, η ηλικία μας, προλάβαμε και το Γκιόκα, από τη Βούρμπιανη. Οι παλαιοί τον ενθυμούνται, οι νέοι όχι. Για τους νέους το λέω... ήταν ένας ψηλός γεροδεμένος άνδρας, με κάτι χερούκλες Γολιάθ. Ήρθαν και άλλοι δάσκαλοι μετά η Λουκία Μπίντου, ο Κώστας Βασιλάς και Ελένη Βασιλά από Καπέσοβο Ζαγορίου.

Η ηλικία η δική μου, μάθαμε, καλά γράμματα, στον Βασιλά.

Εγώ είμαι γεννηθείς το 1928. Πήγα σχολείο το 1934 και τελείωσα το 1940, με τον πόλεμο τον Ιταλικό. Περιμέναμε να πάρουμε το απολυτήριο του Δημοτικού, ήρθε μετά η κήρυξη του πολέμου και χάθηκαν όλα τα χαρτιά του σχολείου μας.

Ήρθε η κατοχή. Εμείς τα παιδιά απογοτευμένα, δεν βγαίναμε καθόλου έξω, επί μια εβδομάδα. Όλοι οι άνδρες του χωριού είχαν επιστρατευθεί, είχαμε μείνει στο χωριό εμείς τα παιδιά, οι γέροντες και οι γυναίκες. **Στις 28 Οκτωβρίου του 40 ήρθαν οι Ιταλοί στο χωριό μας στην Παναγία ήταν το φυλάκιο το Ελληνικό.** Ακούσαμε τη νύχτα κάτι ντουφεκιές και από οπλοπολυβόλο ριπές, ρίξανε στο φυλάκιο το δικό μας, αλλά είχαν διαταγή να συμπτυχθούν στην Στράτσανη τον σημερινό Πύργο και όταν ήρθαν οι Ιταλοί στο χωριό μας είχανε οδηγούς Αλβανούς, από τα γειτονικά χωριά Τουρκαλβανούς, οι δε γέροντες του χωριού μας με τον Μακαρίτη τον Παπαθανάση Γεράση και τον αόμματο γεννηθέντα Νίκο Παπαγιάννη, που ήξερε τα ιταλικά. Βγήκαν με ένα λευκό πανί και δήθεν τους καλωσόριζαν για να μην κάνουν ζημιά στο χωριό (η συνεννόηση γινόταν με τον Νίκο τον Παπαγιάννη τον αόμματο, που ήξερε καλά τα Ιταλικά) και εγώ από περιέργεια, ρώτησα τον πατέρα μου, πως ο Νίκος αόμματος ήξερε τα Ιταλικά; και μου απάντησε ο πατέρας μου· ο Γιώργη Παπαγιάννης είχε φούρνο παλιά το 1918-είχαν ξανάρθει οι Ιταλοί-και κει είχε μάθει ο Νίκος τα Ιταλικά. Μετά από μια βδομάδα θυμάμαι βγήκαμε και εμείς έξω στην πλατεία της εκκλησίας και παίζαμε. Βλέπαμε τους Ιταλούς ανά τριάδες, που περνούσανε με γενειάδες αξύριστοι, άπλυτοι και ψωριασμένοι (η ψώρα τότες αρρώστια μεγάλη). Εμείς παίζαμε στο χαγιάτι της εκκλησίας, ήμασταν πέντε παιδιά και κοιτούσαμε με περιέργεια μεγάλη. Ο πιο μικρότερος της παρέας μας ήταν ο Κώστας Ζακόπουλος του Αποστόλη, που είχε το καφενείο στην Κόνιτσα και ο πιο μεγαλύτερος ήταν ο Μήτσος ο Πέτσιος που παντρεύτηκε στην εξοχή.

Ένας Ιταλός προχωρούσε, ανοίγει το σακίδιο και βγάζει ένα ψωμάκι-αυτοί το λέγανε Μπανιότα-και το πετάζει στην αγκαλιά του Κώστα Ζακόπουλου και το αρπάζει ο Μήτσος ο Πέτσιος και το έσκασε, έφυγε. Ο Ιταλός ως φαίνεται, είχε κανένα παιδί στην ηλικία του Κώστα και θα θυμήθηκε το παιδί του και όπως περνούσανε στο χωριό μας ανενόχλητοι ρωτούσανε το Νίκο, πόσες ώρες είναι τα Γιάννενα, από το χωριό και ο Νίκος τους έλεγε. Αυτοί εις απάντηση του λέγανε ιταλικά· ντομάνι, καφέ Τζανίνο... αλλά όταν πήγανε στο

Ο κ. Κων/νος Ζάμπος Λοχίας

Στρατσιανίτικο και τους βάλανε οι δικοί μας που είχαν πιάσει τα στρατηγικά σημεία της Στράτσιανης και γυρνούσανε τραυματίες, τους βάζανε άλλους στο σχολείο, άλλους στην εκκλησία, ζώα σπασμένα τα πόδια. Η μακαρίτισσα η μάνα μου είχε δεμένο το γάιδαρο στο αλώνι της Πάντζιενας ξεσαμάρωτο, πηγαίνει ένας Ιταλός τον λύνει και τον πήγαινε προς την εκκλησία. Τον είδε η μάννα μου που πήρε το γάιδαρο, αλλά δεν μπορούσε να του πει τίποτε, φοβότανε. Φωνάζει τον πατέρα μου που ήταν στην «Ντρόσγκα» που δούλευε και τρέχει ο πατέρας μου να προλάβει το γάιδαρο και βλέπει το γάιδαρό του με τη σέλα και τον φορτώνανε καφέ και ζάχαρη να τα πάνε στο Στρατσανίτικο και λένε στον πατέρα μου: «αν θέλεις να γλυτώσεις το γάιδαρό σου να πας κοντά με το στρατό, να γυρίσεις το γάιδαρο να πάρεις και τη σέλα». Και έτσι και έγινε. Πήγε ο πατέρας μου μέχρι το Στρατσανίτικο, ξεφορτώνανε εκεί που του είπανε, πήρε το γάιδαρο με τη σέλα και γύρισε στου «Μαύρου», όμως τα βρήκε μαύρα ο πατέρας μου, άλλοι μεταγωγικοί Ιταλοί, μπορεί να ήταν και Αλβανοί του την πήραν τη σέλα από το γάιδαρο και έτσι ο πατέρας μου γύρισε με το γαϊδουράκι χωρίς σέλα, αλλά ο πατέρας μου ήταν ευχαριστημένος που γλύτωσε το γάιδαρο, γιατί εκείνη την εποχή, ο γάιδαρος ήτανε βοηθός στην οικογένεια. Παρέλειψα να σας γράψω, οι Ιταλοί ήταν ορεινή Ταξιαρχία Αλπινιστών, στα άρβυλα από κάτω είχαν καρφιά δύο πόντους για να κολλάνε στα βουνά και είχανέ όλοι μπαστούνια, το μπαστούνι από κάτω είχε μία μύτη από σίδερο πέντε πόντους για να μην γλιστράνε. Πήγανε προς την Φούρκα (χωριό) αλλά εκεί τα βρήκαν «μπαστούνια», δεν μπορούσαν να σπάσουν στο Καλμπάκι, τα ίδια οι μηχανοκίνητες φάλαγγες, δεν μπορούσαν να σπάσουν στο Καλμπάκι και αρχίσανε να οπισθοχωρούνε και όταν οπισθοχωρούσανε, την ημέρα του Αγίου Γεωργίου, στις 23 Απριλίου ήρθαν στο χωριό μας, το χωριό γιόρταζε και είχαν ψητά, άλλοι στη γάστρα, άλλοι στο φούρνο, **το «Κουρμπάνι του Αη Γιώργη».** Όπου πήγαιναν στα σπίτια βρίσκανε ψητό. Στο σπίτι μου πηγαίνει ένας, σηκώνει τη γάστρα, βλέπει το ψητό και το αρπάζει για να το βάλει στο σακίδιό του. Ο πατέρας μου ψύχραιμος, αν και έκαιγε το ψητό, του το αρπάζει από τα χέρια του Ιταλού και του λέει: Είναι και άλτρο Σολντάτο Ταλιάνο πρε Μαντζάρε και άρχισε να κομματίαζε το κατσίκι, του έδωσε ένα κομμάτι αυτουνού, έδωσε και σε 5-6 άτομα και το άλλο λέει στη μάνα μου: πάρτο και κρύψτο γιατί θάρθουνε και άλλοι και θα μας το φάνε... και τα παιδιά θα μείνουν έτσι (νηστικά). Εγώ εκείνη τη μέρα ήμουνα με τα γίδια-τον Άγιο Γεώργιο και τον Άγιο Δημήτριο, τα αφήνανε οι τσομπάνηδες να μαζέψουν το καλαμπόκι που είχαν συμφωνία και να ξανασυμφωνήσουν το πρώτο εξάμηνο, το δεύτερο εξάμηνο ήταν του Αγίου Δημητρίου 26 Οκτωβρίου. Εγώ, ο Θωμάς ο Τσάτσης που ήταν στην Αμερική-ο Θεός να τον αναπαύσει-ήμασταν πολύ αδελφικοί φίλοι. Ο Μίχος ο Σιούτης, ο Μήτσιος ο Παπαζήσης ή Καραφίλης, ο Σωτήρης ο Παναγιωτίδης, τα παιδιά του μαχαλά μας και στενοχωριόταν οι οικογένειές μας μη μας πάρουνε οι Ιταλοί μαζί με τα γίδια και έτσι γυρίσαμε το βράδυ και μας λέγανε οι γονείς μας πως περάσανε τον Αη Γιώργη, αλλά οι Ιταλοί, μετά που υποχωρούσαν, αγρίεψαν περισσότερο... αυτά εν ολίγοις, υπάρχει και συνέχεια αλλά σε άλλο τεύχος. Οι παλαιοί τα θυμιούνται, αλλά πρέπει να τα μάθουνε και οι νέοι...

Σας χαιρετώ με αγάπη και σεβασμό όλους τους χωριανούς.
Κώστας Ζάμπος

Υ.Γ. Συγχαίρω τον Παναγιώτη Στ. Ζακόπουλο, που έλαβε το θάρρος και την υπομονή, να γράψει όλα αυτά για το χωριό μας και θα μείνουνε να τα διαβάζουνε οι νεότεροι, εμείς οι παλαιοί τα ξέρουμε, οι νέοι όμως δεν τα ξέρουν. Εμείς σήμερα είμαστε αύριο δεν είμαστε, αλλά άμα είναι γραμμένα θα τα γνωρίζουν·

Σας ευχαριστώ.
Κώστας Ζάμπος

Δημοτικό τραγούδι εμπνευσμένο από την Γερμανική Θηριωδία, μου το απάγγειλε ο κ. Κων/νος Κούκης, τον οποίο θερμά ευχαριστώ.

Άσε με μαν' μωρή μάνα μου
άσε με μάνα μου να πάω να ιδώ
τ' αγαπημένο μου χωριό,
που μπήκαν με μωρή μάνα μου
που μπήκαν μέσα οι Γερμανοί (δις).
Αυτήν η βάρβαρο φυλή¹
σφάζουν γερό μωρή μάνα μου
σφάζουν γερόντους και παιδιά (δις)
ριμάξαν όλα τα χωριά,
σφάξαν και την μωρή μάνα μου
σφάξαν και την αγάπη μου.

ΤΣΙΠΟΥΡΑ-ΚΑΖΑΝΙΑ-ΡΑΚΗ

Στο χωριό μας ευτυχώς «τα τσίπουρα» δε σταμάτησαν ποτέ. Οι συγχωριανοί μας έβγαζαν και εξακολουθούν να βγάζουν τη ρακή από τα στουμπισμένα σταφύλια με τον ίδιο απαράλλαχτο τρόπο εδώ και πάρα πολλά χρόνια.

Για να ξαναθυμηθούν οι παλαιότεροι και να μαθαίνουν οι νεότεροι αναφέρονται παρακάτω μερικές πληροφορίες για το πως και που έβγαζαν παλιά τα καζάνια και πως παίρνουμε τη ρακή με απόσταξη.

Κάθε χρόνο μέσα Σεπτεμβρίου γίνεται ο τρύγος. Τα σταφύλια συγκεντρώνονται σε μικρά καδιά και ο κόσμος τα στουμπάει (πατάει) λίγα-λίγα.

Τα στουμπισμένα σταφύλια μαζί με το μούστο που βγήκε από το πάτημα και τα κοτσάνια (τσάμπουρα), τα βάζουν όλα μαζί σ' ένα τρανό (μεγάλο) κάδιο. Ο κάδιος αυτός είναι από καλό ξύλο, ρόμπολο και έχει σχήμα κυλινδρικό. Εκεί μέσα τ' αφήνουν ένα περίπου μήνα για να γίνει η ζύμωση.

Τέλη Οκτώβρη βγάζουν από το κάδιο τα τσίπουρα, δηλαδή τα κοτσάνια με τα στουμπισμένα σταφύλια, και τα βάζουν σε ντενεκέδες που ο καθένας χωράει 20 περίπου κιλά. Ό,τι μένει στον κάδιο, το βάζουν σ' ένα καλά πλυμένο βαένι. Το κλείνουν καλά για να μην παίρνει

αέρα και το αφήνουν για να γίνει κρασί.

Τους τενεκέδες με τα τσίπουρα τους πηγαίνουν εκεί που θα στηθούν τα καζάνια. Κάθε μαχαλάς έχει τα δικά του καζάνια για τα οποία θα μιλήσουμε παρακάτω.

Αφού πλύνουν καλά το καζάνι (1) βάζουν στον πάτο του λίγο βριζάχυρο για να μην κολλήσουν και καούν τα τσίπουρα. Ακουμπούν το καζάνι πάνω στην πυροστιά (2) και ρίχνουν μέσα τρεις περίπου τενεκέδες τσίπουρα.

Πάνω στο καζάνι βάζουν το καπάκι του (3), το εφαρμόζουν καλά και το βουλώνουν γύρω-γύρω με μείγμα από βούλτα και στάχτη* (14).

Στο πάνω μέρος του καπακιού υπάρχει μία τρύπα (4) στην οποία μπαίνει ο σωλήνας (5) του γουλά που και αυτή βουλώνεται (κλείνεται) καλά με μείγμα. Το άλλο άκρο του σωλήνα καταλήγει σ' ένα μικρότερο κωνικό καπάκι (6) το καπάκι του γουλά (7). Όλες αυτές οι ενώσεις βουλώνονται πολύ καλά με μείγμα.

Ο γουλάς είναι ένας μακρόστενος κυλινδρικός σωλήνας σε σχήμα γιώτα . Αυτόν τον βάζουν σ' ένα μεγάλο σιδερένιο βαρέλι με νερό (9). Το πάνω μέρος του γουλά με το καπάκι του και το κάτω μέρος του, δηλαδή ο μικρός σωλήνας (8), είναι έξω από το βαρέλι (βλ. σχήμα).

Μέσα στο γουλά μπαίνει η φτερωτή (10). Η φτερωτή είναι ένας σιδερένιος άξονας που περνάει από τέσσερα σιδερένια καλαϊσμένα καπάκια, στρογγυλά σαν πιάτα. Αυτά είναι σε ίση απόσταση μεταξύ τους και τα δύο είναι τρυπητά (βλ. σχήμα).

Ο γουλάς στερεώνεται στο βαρέλι πολύ καλά για να μην κουνιέται. Στο βαρέλι έρχεται νερό (11) από μια βρύση και βγαίνει από ένα λάστιχο (12). Ρυθμίζουν το νερό έτσι ώστε όσο νερό μπαίνει, τόσο να βγαίνει.

Αφού γίνουν οι κατάλληλες ρυθμίσεις και ο έλεγχος των επαφών, βάζουν φωτιά στα ξύλα (13) που είναι κάτω από το καζάνι. Τα ξύλα είναι παλιές τάβλες, πέταβρα, άκρες από μπορίκια και οξύτικα για να έχουν φλόγα. Προσέχουν τα ξύλα να μην ακουμπούν στο καζάνι.

Τα τσίπουρα μέσα στο καζάνι βράζουν περίπου μιάμιση ώρα και δημιουργείται ατμός. Ο ατμός αυτός βγαίνει από την τρύπα του καπακιού (3,4) περνάει μέσα από το σωλήνα (5), το καπάκι του γουλά (6) και φτάνει στο γουλά (7).

Μέσα στο γουλά, με τη βοήθεια της φτερωτής και επειδή αυτός ψύχεται από το νερό του βαρελιού (9), ο ατμός υγροποιείται. Δημιουργούνται σταγόνες στη φτερωτή (10) και μετά μαζεύονται όλες στη βάση του γουλά που στενεύει. Περνούν μέσα από το μικρό σωλήνα του (8) και βγαίνουν έξω σε μορφή υγρού, η περίφημη ρακή!**

Τη ρακή που βγαίνει τη μαζεύουν σε μια κατσαρόλα ή τέντζερη (14), πάνω από την οποία βάζουν ένα άσπρο πανί για να μη μπαίνουν σκούπρα (σκουπίδια).

Όταν η κατσαρόλα γεμίσει αδειάζουν τη ρακή σε ντραμπουζάνες (νταμιζάνες) και είναι έτοιμη για να την πιούμε.

Σε κάθε αλλαγή καζανιού πρέπει να πλένονται πολύ καλά το καζάνι και το καπάκι του. Ο σωλήνας και η φτερωτή του γουλά πλένονται ανά τέσσερα-πέντε καζάνια.

Μετά από κάθε απόσταξη, τα τσίπουρα που μένουν στο καζάνι τα πετούν στα χωράφια

και τους κήπους για κοπριά.

Παλιά ο Τσιεραπάτης μαχαλάς έβγαζε καζάνια στο μαγιεριό του Γ. Τζάφου. Το καζάνι που έπαιρνε 60 κιλά, ήταν του Απ. Τσώχου και έπαιρναν νερό από το αυλάκι το μεσιό. Μετά το καζάνι το έπαιρναν οι Ραχιώτες για να βγάλουν καζάνια οι Παπαμιχαλέοι, οι Ματσουκέοι, οι Παπαδημάτες, οι Σκορδέοι και οι άλλοι Ραχιώτες. Το έστηναν σ' ένα μαγιεριό στον ιβορό της Σωτήραινας Παπαδήμα και νερό έπαιρναν από το μαντένι.

Τώρα στον Τσιεραπάτη στήνουν το καζάνι σε μια πρόχειρη, παλιά αποθήκη, στου Μπάρκα, όπως λέγεται μεταξύ του σπιτιού του Δημ. Τζώτζη και του Ζήκου Τσώχου. Το καζάνι είναι του Ζήκου Τσώχου και νερό παίρνουν με λάστιχα από τα σπίτια.

Ο κάτω μαχαλάς είχε δυο καζάνια. Ένα ήταν του Σωτηρίου Ζιάκου και χωρούσε 40 κιλά. Έβγαζε καζάνια στο χωράφι του που ήταν κοντά στο σπίτι του και μετά το έδινε στον άλλο μαχαλά της βρύσης.

Έστηναν το καζάνι στους Ζωράτες και εκεί έβγαζαν καζάνια οι Χουχέοι, οι Ψαρέοι, οι Πολίτες και οι Νταψιάτες. Νερό έπαιρναν από τη βρύση.

Το άλλο καζάνι*** ήταν του Γιώργου Πολίτη (Γούλη Πολίτη) και χωρούσε 50 κιλά. Το έστηναν στον ιβορό του και εκεί έβγαζαν τσίπουρο οι Μπλανέοι, οι Πολίτες και άλλοι γειτόνοι. Νερό έπαιρναν από μια βρύση δίπλα στον Άγιο Δημήτρη.

Τώρα οι κατωμαχαλήτες εξυπηρετούνται με το καζάνι του Χρήστου Σωτηρίου Ζιάκου.

Ο Γκουβράτης είχε το Παναγιωτάτικο καζάνι 40 κιλά και έβγαζαν τσίπουρο στον ιβορό από την κάτω μεριά του σπιτιού τους. Πολλές φορές μερικοί Γκουβράτες έπαιρναν και το καζάνι του Σ. Ζιάκου από τον Κάτω Μαχαλά για να εξυπηρετηθούν. Τώρα οι Γκουβράτες έχουν δύο καζάνια. Ένα έχει η Ρίκη Παναγιωτίδη και το άλλο ο Σπύρος Αθ. Ζακόπουλος.

Τα τελευταία χρόνια νεώτεροι στην ηλικία χωριανοί μας έρχονται κάθε χρόνο στο χωριό για τα καζάνια και βγάζουν ρακή**** το κάνουν σα γιορτή, με μεζέδες, τραγούδια και φυσικά ρακή κατευθείαν από το γουλά.

Μακάρι τα καζάνια να μη σταματήσουν ποτέ στο χωριό μας και οι χωριανοί να βγάζουν ρακή για την οικογένειά τους και τους φίλους τους. Καλό θα ήταν όμως να γίνουν αποστακτήρια, από ένα σε κάθε μαχαλά. Έτσι η διαδικασία για την παραγωγή ρακής θα γίνεται πιο εύκολα και άνετα, χωρίς να επηρεάζεται από τις καιρικές συνθήκες.

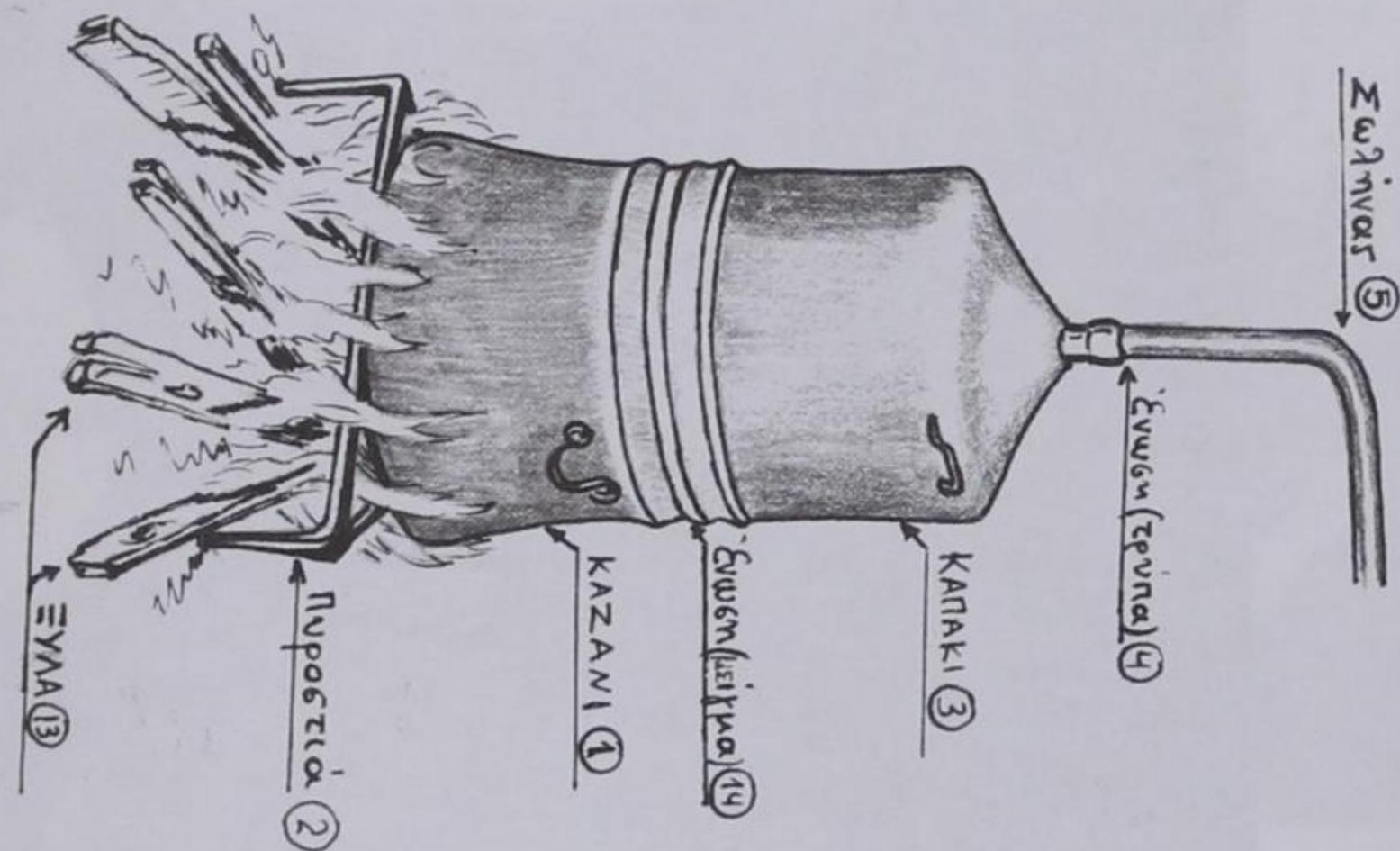
Παρατηρήσεις.

* Το μίγμα από βούλτα και στάχτη φτιάχνεται μια μέρα πριν. Το βάζουν στις ενώσεις που αναφέρθηκαν για να μη βγαίνει καθόλου ατμός έξω. Στην αρχή είναι μαλακό, αλλά μετά στεγνώνει.

** Η ρακή πρέπει να βγαίνει από το μικρό σωλήνα του γουλά σα ράμμα και όχι κόμπους-κόμπους (στάλες). Αν συμβαίνει αυτό καταλαβαίνουμε ότι η φωτιά θέλει δυνάμωμα.

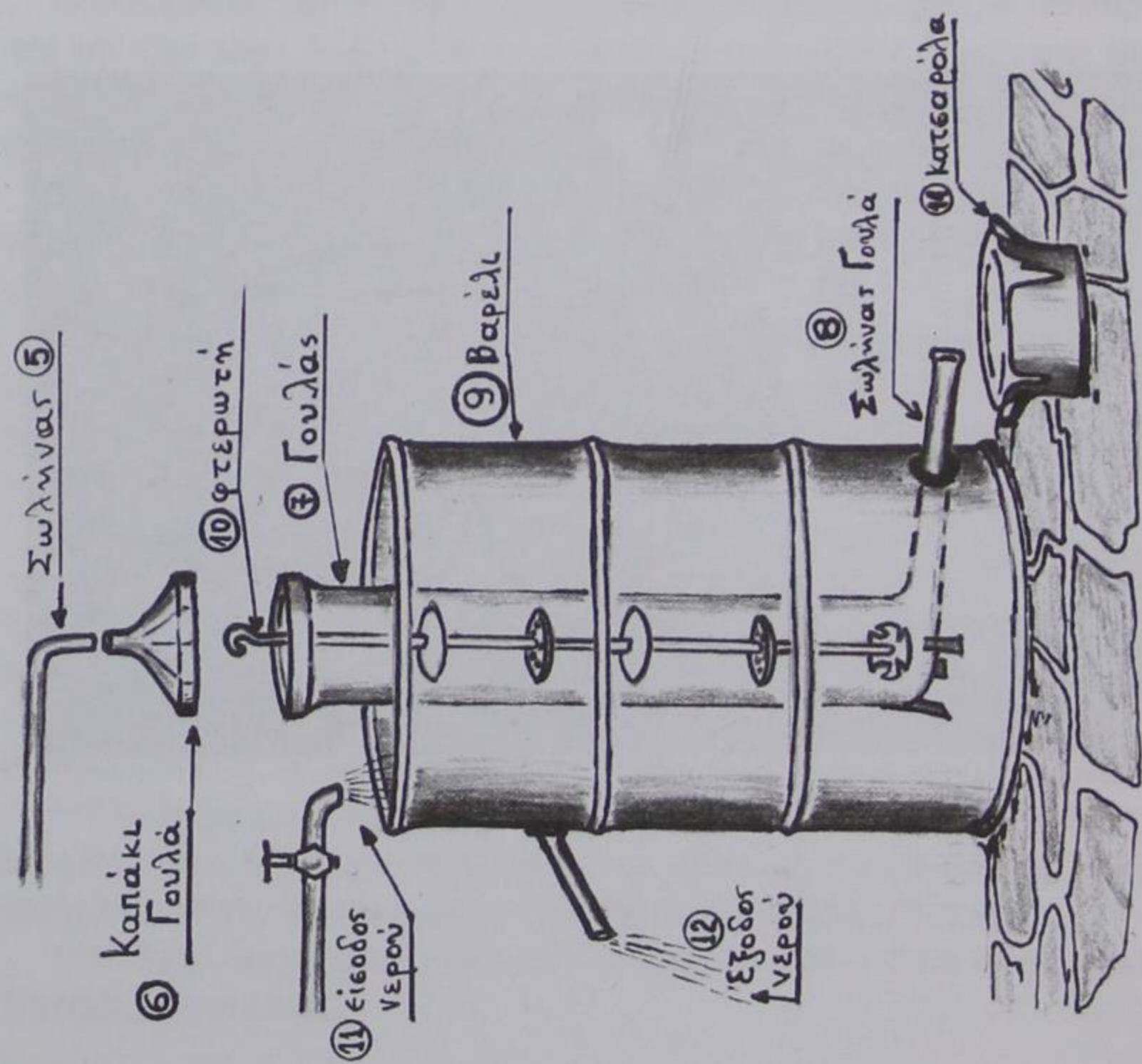
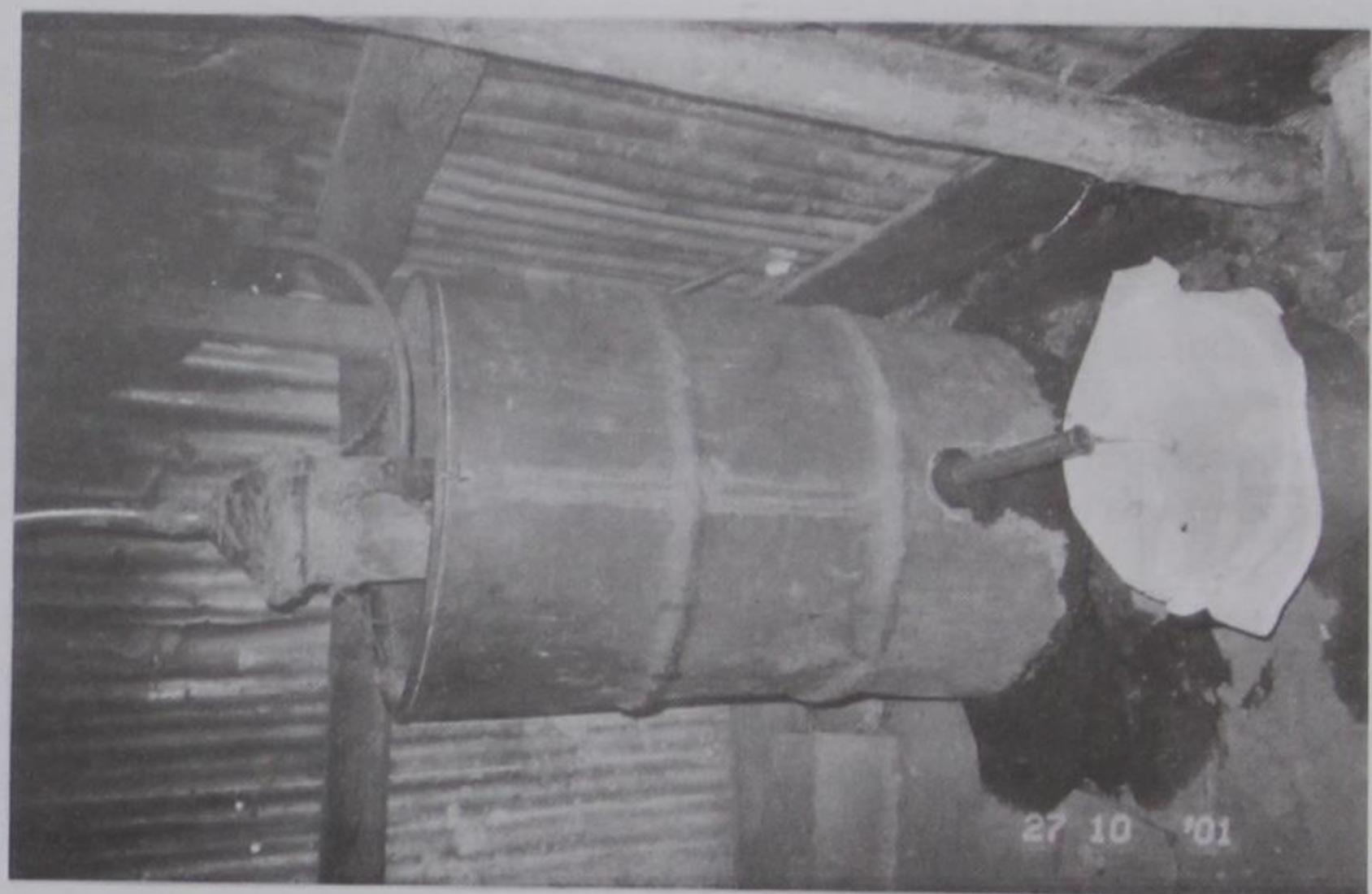
*** Το καζάνι με το σωλήνα και το γουλά λέγεται και άμβικας από το άμβιξ ή άμβυξ που σημαίνει λέβητας που χρησιμοποιείται για απόσταξη οινοπνεύματος, αιθέριων ελαίων, ρακής κλπ. αλλιώς: λαμπίκος (ΛΕΞΙΚΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΠΡΩΙΑΣ)

**** Ρακή (η) κ. ρακί (το) ουσ. <τούρκικο raki<ινδικό arrak. (Ελλην. λεξικό, Τεγόπουλος-Φυτράκης).

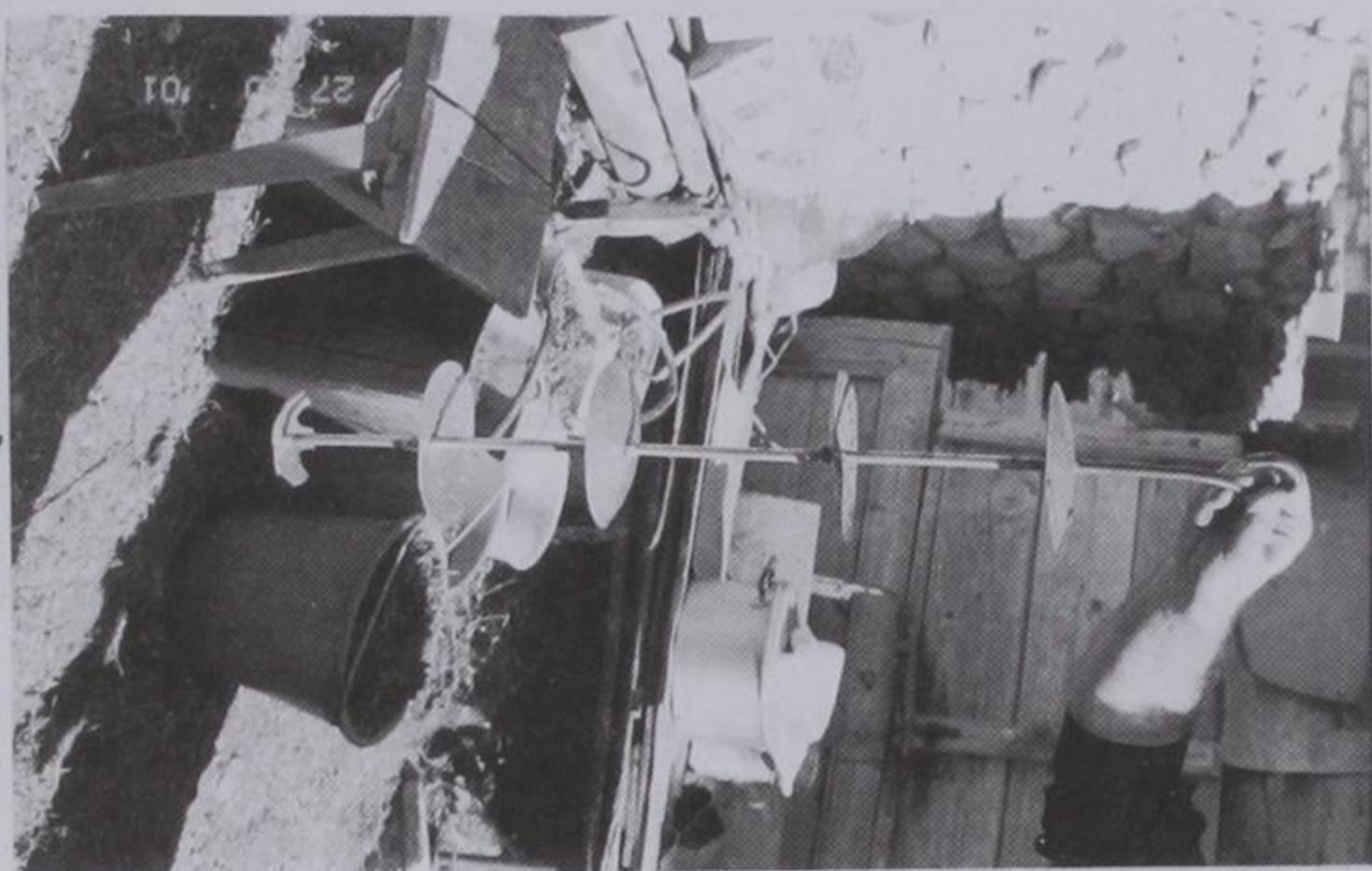
Το καζάνι με το καπάκι του

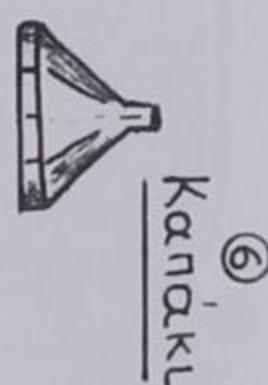
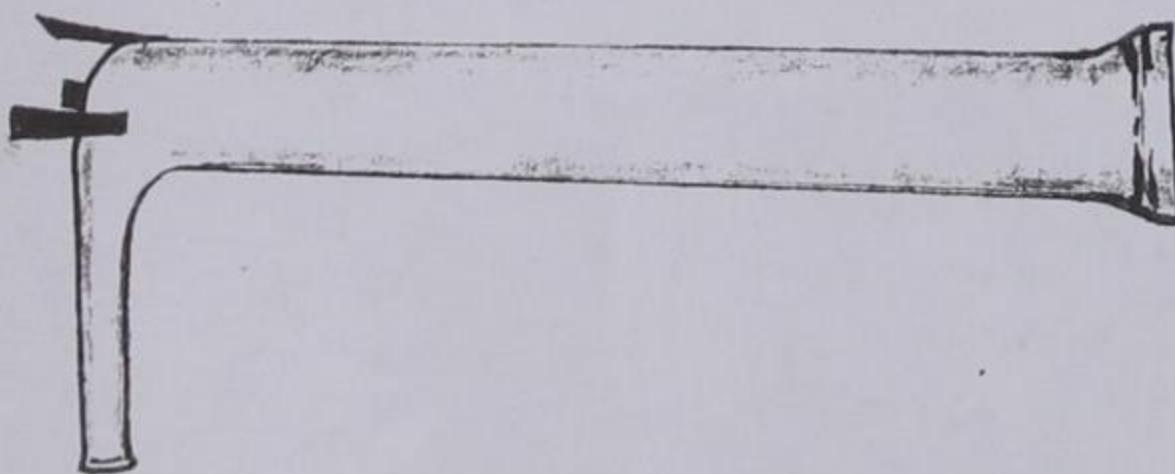
To Βαρέλι με το Γουλά

Η φτερωτή που μπαίνει
εποδύα

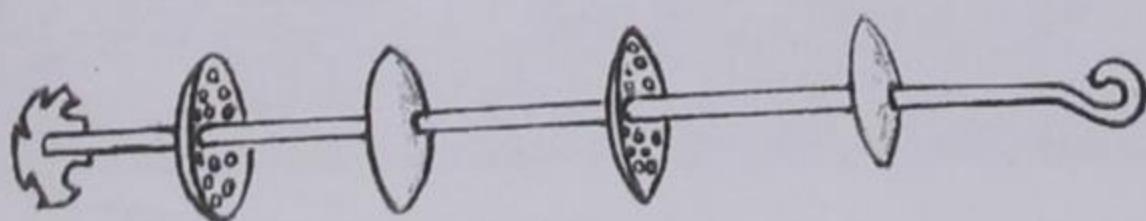

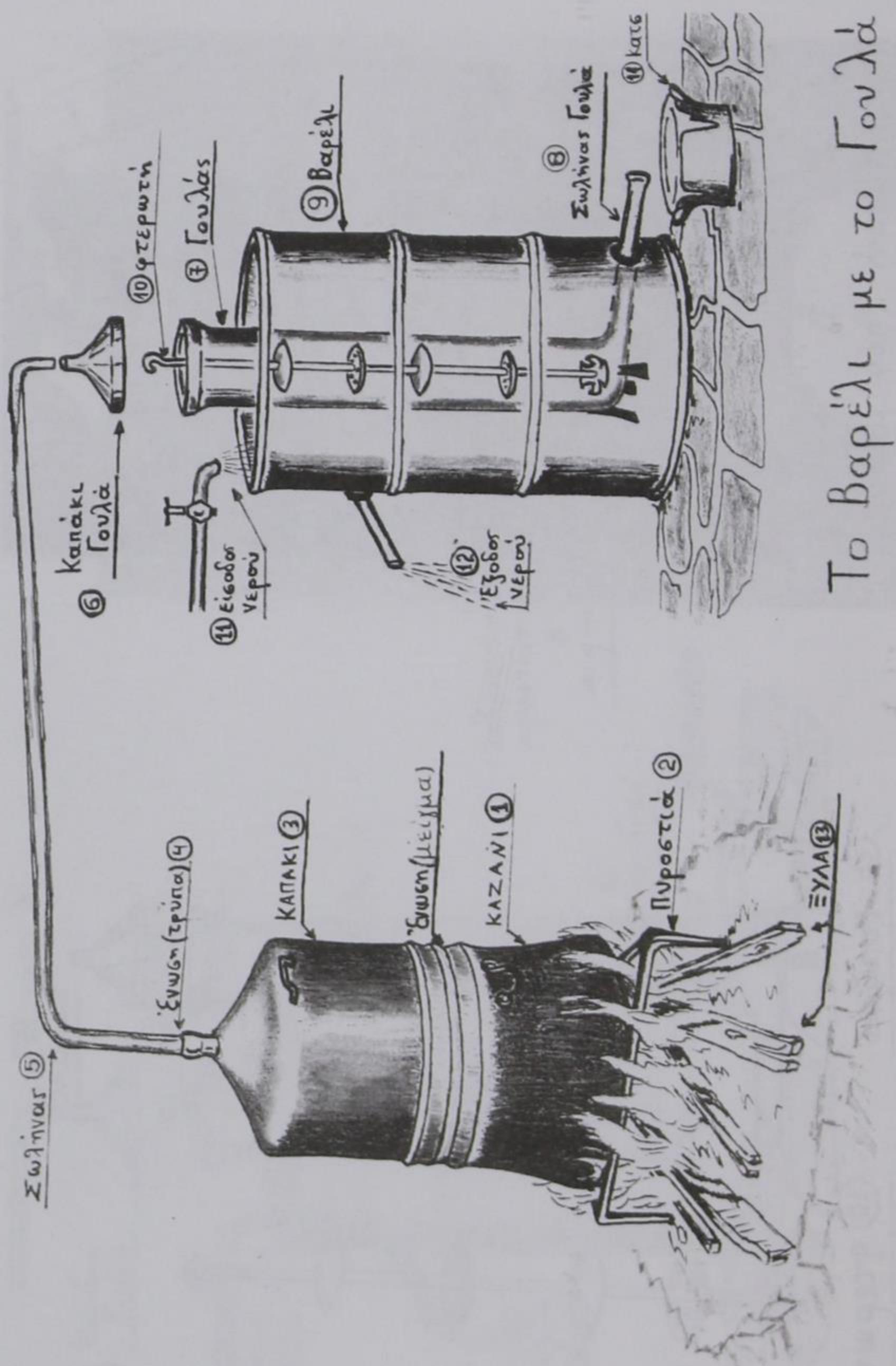
Οι τευκές
μετανύφα
γρούμια

⑤ Γούζας

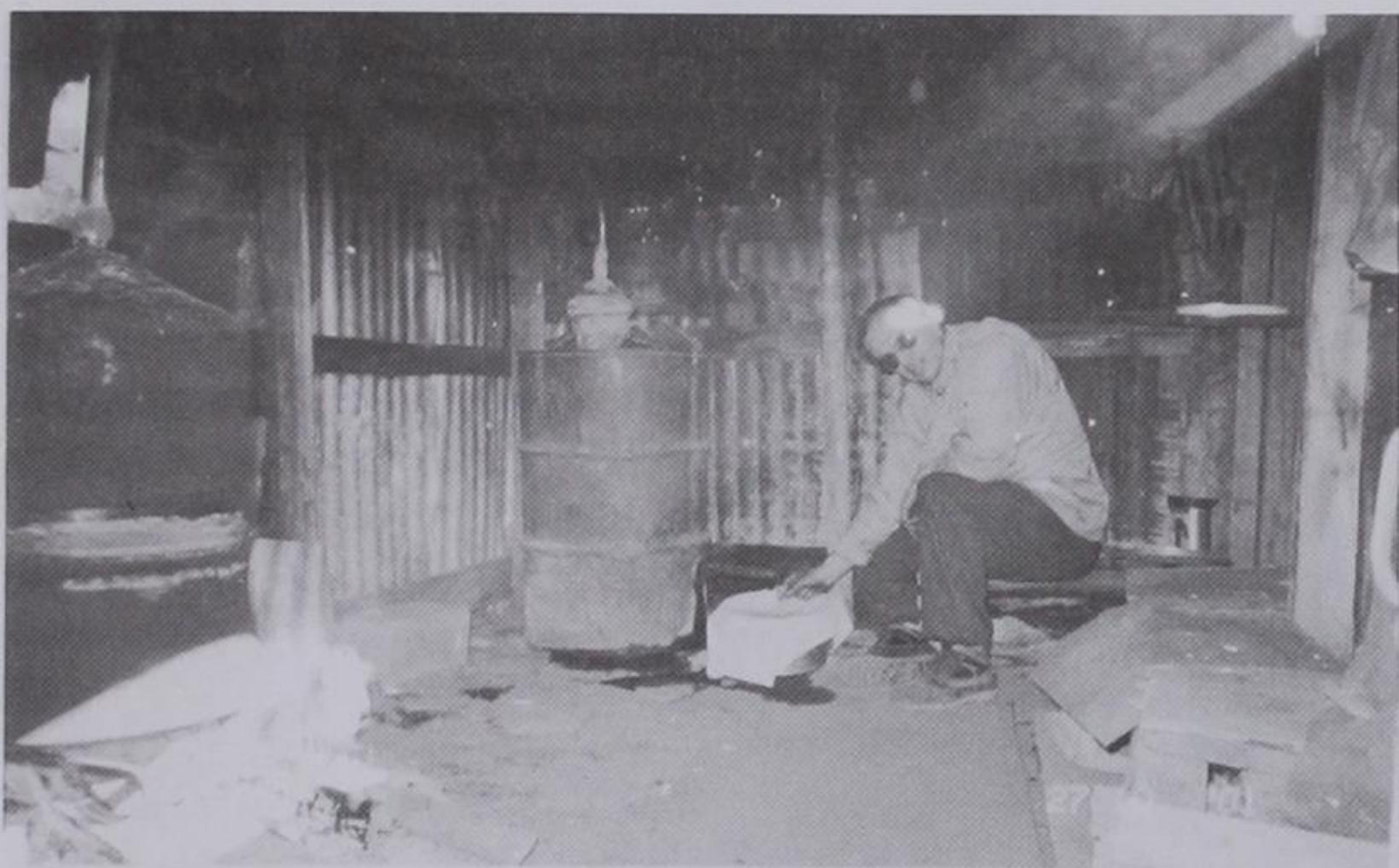
⑩ φτερωτή

To καγάνι το κανάκι, ο γωλήνιας

To Βαρία με το Γουλά

Η απόσταξη σε θειούργια
Φαίνονται: καζάνι, σωλήνας, βαρέλι με χονδά

Η κατσαρόλα χειμισε ρακή !!!
Η ρακή μεταφέρεται σε ντραμπούτανες

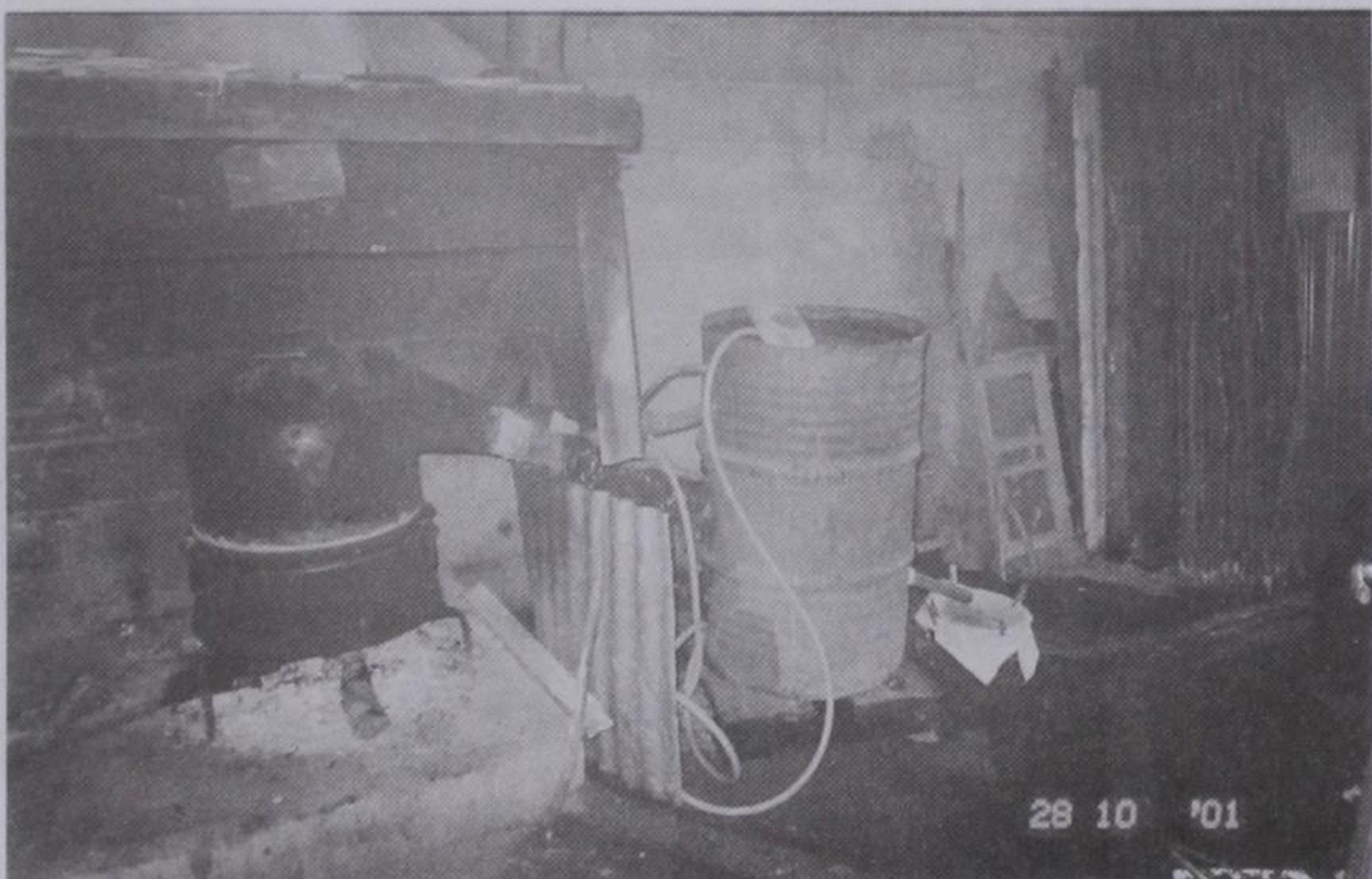
Τα καζάνια πλένονται ... καλά !!!

Το καζάνι πλένεται μαζί με το βριζάχυρο

Το Παναγιωτάτικο καζάνι που βγάζουν τσίπουρα στον Γκουβράτη Μαχαλά,
είναι ίδιο με του Κάτω Μαχαλά και παλιότερο από το Τσιωχάτικο καζάνι
του Τσιεραπάτη Μαχαλά.

Στο καζάνι αυτό ο γουλάς είναι μαζί, ενσωματωμένος με το καπάκι
του καζανιού και περνάει από το βαρέλι με το νερό περίπου διαγώνια,
όπως φαίνεται στην παρακάτω φωτογραφία.

Καζάνι για τσίπουρα με χονδρία και καπάκι
μαζί.

Μελέτη, κείμενα, σχέδια, φωτογραφίες,
ΣΤΑΥΡΟΣ Ν. ΚΟΥΚΗΣ

20-11-2001

Μια ζωή σαν παραμύθι

Οι γιαγιάδες έχουν το χάρισμα να λένε παραμύθια. Έτσι και η γιαγιά μου έκανε την ιστορία της ζωής της παραμύθι και μου το διηγήθηκε πάνω από πέντε φορές. Όταν δεν είχε κάτι καλύτερο να κάνει μου έλεγε για τη ζωή της στον Αμάραντο, τον ξενιτεμό στη Ρουμανία, τη φυγή για τη Βίγλα, (χωριό της Άρτας).

Ήταν η μοναχοκόρη του Σπύρου και της Βικτωρίας Παναγιωτίδη, η Σταυρούλα, ένα κορίτσι απλό, γεμάτη χάρες, ζωντάνια για ζωή και όρεξη για δουλειά, καθημερινές εργασίες του σπιτιού μέσα και έξω από αυτό.

Το μάζεμα της ξυλείας για το τζάκι, κλαριά για τα ζώα που είχαν στο κελάρι κάτω από το σπίτι. Μια αγελάδα, γίδια και ένα μουλάρι τη Γκιόσα που τόσο αγαπούσε, ακόμη κλαίει όταν την αναφέρει. Το σπίτι μικρό, το φαγητό λίγο, φτωχό και μονότονο, το λέω αυτό γιατί τρώγανε τα ίδια και τα ίδια, δεν υπήρχε ποικιλία. Αυτό όμως δεν τους εμπόδισε να επιζήσουν στις κακουχίες, αντιθέτως τους έδωσε δύναμη να τις πολεμήσουν για το καλύτερο. Τα φαγητά τους ήταν, **μπομπότα, πίτες, τραχανάς, γάλα, αλαγκίτες, κάσια, σιουμπέκια, ένα κορμάτι το Πάσχα.**

Το Σεπτέμβριο έσφαζαν δυο γίδια, τα αλάτιζαν τα κρεμούσαν στο κουζινάκι, γινόντουσαν παστουρμάς και περνούσαν το χειμώνα. Έτσι περνούσαν τα χρόνια, ώσπου ήρθε η κατοχή. Οι αντάρτες έκλεβαν ό,τι έβρισκαν στο διάβα τους, ζώα, λάδι, αλεύρι (τα λιγόστα πράγματα που είχαν για να πορεύουν), τους τα πήραν με το έτσι θέλω, κανείς δεν μπορούσε να διαμαρτυρηθεί, γιατί κινδύνευε η ζωή του. Οι δε αγοραπωλησίες δεν γίνονταν με γρόσια, αλλά με ανταλλαγές προϊόντων. Φορτώνανε τα μουλάρια με ότι είχαν και περπατούσανε χιλιόμετρα για ν' ανταλλάξουν π.χ. κρασί με λάδι, αλεύρι με ρύζι κλπ.

Ο αείμνηστος Γιώργος Γρηγ. Ζακόπουλος με τη σύζυγό του κ. Σταυρούλα και δύο από τα παιδιά τους.

(Φωτ. αρχείο κ. Σταυρούλας Ζακοπούλου)

σιουμπέκια, ένα κορμάτι το Πάσχα.

Η ζωή στο χωριό τότε ήτανε πολύ δύσκολη. Η διασκέδασή τους περιορίζονταν στα λιγοστά πανηγύρια π.χ. στις 8 Σεπτεμβρίου της Παναγίας-Μεγάλη η χάρη της-μετά τη λειτουργία της εκκλησίας στήνανε χορό εκεί στο προαύλιο. Όλο το χωριό ήτανε εκεί. Ο Παπάς, ο πρόεδρος, ο γραμματέας, ο δάσκαλος, ο δραγάτης (αγροφύλακας) οι γερόντοι, οι νέοι, τα παιδιά. Αυτά περίμεναν με λαχτάρα τις Άγιες μέρες των Χριστουγέννων, τις Απόκριες, το Πάσχα για να τραγουδήσουν τα κόλιεντα, να παίξουν το Χάσκαρη, να κάψουν τα τζιουτζιουνίδια και να γεμίσουν τις χούφτες των χεριών τους με καρύδια, τσιπέλες (σύκα), κουλούρια και αραιά και που ζαχαρωτά (καραμέλες).

Το κορίτσι μεγάλωσε και ήρθε η ώρα της αποκατάστασής του, (ο γάμος). Δεν πήρε για άντρα της αυτόν που αγάπησε, αλλά αυτόν που διάλεξε ο πατέρας και η μάννα της. Έναν φτωχό άντρα, **τον Γεώργιο Ζακόπουλο, τον αγαπημένο μου παππού, που δεν θα τον άλλαζα με κανέναν άλλον.**

Η φτώχεια και η κακομοιριά, έσπρωξαν τον παππού μου στην ξενιτιά, αφήνοντας πίσω τη γυναίκα, για μια καλύτερη τύχη, για να εξασφαλίσει χρήματα, για πιο άνετη ζωή στην οικογένειά του. Ο παππούς μου μαζί με τον πατέρα του, είχαν το μεγαλύτερο εμπορικό μαγαζί στην Ρουμανία, λίγο καιρό αργότερα πήγε και η γιαγιά μου. Εκεί γεννήθηκε ο Κώστας, ο Σωτήρης και η Μαριγούλα. Έκατσε πέντε χρόνια. Ο καιρός πέρναγε και το 1950 στην Ρουμανία άρχισαν να περιορίζονται τα προνόμια των Ελληνικών κοινοτήτων. Ο αριθμός των Ελλήνων μεταναστών μειώνεται και μετά την κομμουνιστική μεταπολίτευση όλοι σχεδόν οι Έλληνες αποχώρησαν, οι περιουσίες τους δεσμεύτηκαν με σκοπό την κρατικοποίησή τους.

Έτσι ο μετανάστης παππούς μου με την οικογένειά του γύρισε στην Ελλάδα σαν πρόσφυγας από τη Ρουμανία. Για να επιβιώσει πούλαγε κουλούρια στο σχολείο, χωρίς ντροπές και προκαταλήψεις. Σπούδασε με κόπους το θείο το Σωτήρη, για να γίνει ένας καλός δάσκαλος. Μετά από 13 χρόνια, απέκτησε τον πατέρα μου Γρηγόρη και τέσσερα χρόνια αργότερα το Σπύρο.

Έγινε όμως για μια άλλη φορά μετανάστης το 1957, αυτή τη φορά μέσα στην ελληνική επικράτεια, αφήνοντας και πάλι την οικογένειά του. Αργότερα σε ηλικία 9 ετών, ο πατέρας μου με την υπόλοιπη οικογένειά του θα φύγουν για πάντα από τον Αμάραντο, για να συναντήσουν τον παππού μου που είχε εγκατασταθεί στη Βίγλα Άρτας...

Ανοίγοντας έτσι μια νέα σελίδα στη ζωή τους.

Τέλος

Παναγιώτη·

Σου εύχομαι ό,τι καλύτερο, γιατί μου αρέσει αυτό που κάνεις να ψάχνεις το παρελθόν για να αναστηλώνεις το παρόν!!!

Με πολύ θαυμασμό
Σταυρούλα Γρηγ. Ζακοπούλου

Όνομασίες που χάθηκαν από το χάρτη της Κοινότητας

Είναι φανερά τα λάθη τα οποία έγιναν τα τελευταία ογδόντα (80) χρόνια στο χάρτη της Κοινότητας, από τους Κοινοτικούς Άρχοντες από το έτος 1926, μέχρι και σήμερα.

Κάθε Διαχειριστική έκθεση που γινόταν για την εκμετάλλευση του δάσους, αφαιρούσε ο κάθε δασολόγος για λόγους συντομίας τρία (3), πέντε (5) και καμμιά φορά και περισσότερα ονόματα από το χάρτη, με αποτέλεσμα σήμερα τα παιδιά μας να μην γνωρίζουν τις τοποθεσίες αυτές. Ας αρχίσουμε από τα κυριότερα σημεία.

1) Το ύψωμα Μαρία που βλέπουμε καθημερινά, χωρίς να γνωρίζουμε από που πήρε το όνομα αυτό, παλαιά η Μαρία λεγότανε Μαργιά, που σημαίνει ύψωμα με ομίχλη (αντάρα), που στην Αλβανική γλώσσα λεγότανε Μέργου, αλλά οι στρατιωτικοί την ονόμασαν Μαρία, όπως την ονομάζουμε και σήμερα.

2) Για την περιοχή του Νεκροταφείου, που είναι με την ονομασία Μάκουτράχη, πράγμα που είναι λάθος γραμμένο γιατί το όνομα αυτό το πήρε από τον Τούρκο Μάρκο όπου είχε τ' αμπέλια στην περιοχή αυτή και την ονόμασαν Μάρκου Ράχη.

3) **Σάντενα**: Το όνομα αυτό το πήρε από τον αδελφό του Μάρκο τον Σάντε.

4) **Ραμνίτσα**: Πήρε το όνομα από τον τρίτο αδελφό του Μάρκο τον Ράμο, που είχε και αυτός τ' αμπέλια στην περιοχή αυτή.

5) **Μηλιά Ζάμπου**: Το όνομα το πήρε από τον πάππο του Δήμου Ζάμπου, όπου καλλιεργούσε την τοποθεσία αυτή.

6) **Σάρκου**: Το όνομα το πήρε από ένα τσοπάνο Τούρκο που πέθανε εκεί τον Σάρκο.

7) **Καρβουνίτσα**: Είναι το ύψωμα το οποίο μετονομάσαμε Μνήμα Γύφτου και εξ αιτίας αυτού χάθηκε από το χάρτη της Κοινότητας.

8) **Νταμπόρι**: Και αυτή η περιοχή χάθηκε από το χάρτη της Κοινότητας γιατί οι Δασολόγοι το έχουν γραμμένο **Τσελεγκούρι**.

9) **Τζωτζάτικα, Βρύση Μπατσίλα**: Και αυτά διαγράφηκαν από το χάρτη και ονομάστηκαν γενικά Κουμπλιές.

10) **Συλίβα**: Ονομάστηκε Άνω Λεύκα.

11) Κάσκου, Γιάγκουλας, Μπαμάνος, Κουτσολιένω, Δήμτσιος, Καναβοτόπια, Λιβάδι,

Ο κ. Στέφανος Τσιάτσης
από την Κοινότητα Καναβοτόπια.

Μικρή Μότσιαλη, Ρούπες και αυτά διαγράφηκαν και με μία μόνο κονδυλιά γράφηκε **Σιέστουρης**.

12) Μακρύκαμπος: Ο χάρτης γράφει μόνον Λιβάδι Γεράση, που είναι ψημένου, Σταρουγκάνι, Δέση, Λιανοτόπι Μήτσιου, Οφαλός, Γουρούνια, Σιούτη, Χάτσιου, Αρμύρα, Μπανιώτη, Παπαγιάννη, Μπούμπουρου και αλλού, το Σιαφάρι, Γύφτου, Αρίστρες, Μουρσιά, Μελίσσι, Όρλα, Λιθάρια, Σπέλα, Στενή Ράχη, Μπάρκα, Βολόντερο, Ράχη κοντά, Κίλιου...

Αυτά προς το παρόν και όταν με το καλό θυμηθώ και τα υπόλοιπα, θα ξαναγράψω.

Φάνης·

(Στέφανος Τσιάτσης)

Οι εντυπώσεις από το ταξίδι στην Γερμανία στο Νταχάου και τη Νυρεμβέργη του κ. Χρήστου Σωτ. Παπαγιαννόπουλου.

Το 1986 τον Απρίλη μήνα είχε σκάσει και το Τσερνομπίλ στις 17 του μήνα, είχα βγάλει το διαβατήριο, είχε πει ο Βασίλης (ο γιος) στον Βασίλη τον Λέκκα (Ζακόπουλο) και μου τόβγαλε. Πήγαμε πρώτα στη Θεσσαλονίκη. Εκεί φιλοξενηθήκαμε στην Ξαδέρφη του, στο κορίτσι της Κωνστάντως, είναι παντρεμένη εκεί, θυσιάστηκε κι ο άνδρας της καλός και φύγαμε αεροπορικώς, πρώτη φορά έμπαινα, δεν ήταν ελληνική εταιρεία, ήταν Γερμανική, η Λουφτχάνσα, πήγαμε ωραία, ήταν και ταραγμένος ο κόσμος από το ζήτημα του Τσερνομπίλ, ήταν φρέσκη η δουλειά και για τα φαγητά λέγαμε, αλλά φάγαμε και φαγητά και λαχανικά κλπ. Φτάσαμε απόγευμα, μετά από δυο ώρες ταξίδι, μια χαρά, δεν καταλάβαινες τίποτε, έβλεπες και ποτάμια και κάμπους και πόλεις εδώ στην Γιουγκοσλαβία και στην Αυστρία ύστερος εκεί είχε ύψος πολύ, άνω των 6.000 μ. γιατί περνούσε τις Άλπεις.

Βγήκε ο ξάδερφος του Βασίλη, τα ανηψίδια μας της Κωνστάντως ο γαμπρός και τα παιδιά του και η Μαριγούλα ήταν στο σπίτι, μακριά 20 χιλ. από το Μόναχο, μας φιλοξένησε στο σπίτι, μετά μας λέει, τώρα θα σας πάω έναν περίπατο, **θα σας πάω στο Νταχάου**, ήταν και πόλη αλλά και είχε εργοστάσιο μεγάλο που έφτιαχνε πυρομαχικά τον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο, μετά το χρησιμοποίησαν σαν γκέτο για τους Εβραίους και τους αντικαθεστωτικούς τους αντίθετους, είχαν και φυλακή είχαν και τα

Ο κ. Χρήστος Σωτ. Παπαγιαννόπουλος

Ο κ. Χρήστος Σωτ. Παπαγιαννόπουλος με το γιο του Βασίλη

κολαστήρια, η κυβέρνηση του Στράους είχε καταργήσει κάπου έντεκα κτίρια που ήταν κολαστήρια, απέραντα, όλα με ηλεκτροφόρα ήταν πόρτες και όλα μέσα άμα έμπαινες τη δευτέρα παρουσία θάβγαινες, ξεφόρτωναν 250.000 Εβραίους εκεί σ' αυτό το κολαστήριο, λοιπόν, όταν έμπαινες σ' έπιανε μια τρεμούλα, είχε και σκελετούς φτιαγμένους πλαστικούς, είχαν τα ρούχα τους που φορούσαν, είχαν ξύλινα πέδιλα, είχαν φρικιαστικά πράγματα, πως βασάνιζαν, φωτογραφίες κλπ. όλα γενικώς, βιβλίο επισκεπτών να πεις τις εντυπώσεις σου και πολλά άλλα, αλλά φρίκη όμως πήρα κι ένα βιβλίο, γυρίσαμε κείνα, πήγαμε μετά να δούμε τους φούρνους, τέσσερις φούρνους, μπορεί να ήταν κι άλλοι πολλοί, αλλά τους έχουν χαλάσει.

Εκεί είχε δικαίωμα μόνο ο επιστάτης να βλέπει και όσοι βοηθούσαν ήταν πάλι από τους ίδιους τους Εβραίους. Το φρικιαστικότερο είναι να βλέπεις το παιδί σου ή τη γυναίκα σου ή τον άνδρα σου, ολόγυμνοι, ξουρισμένοι όλα γενικώς τα πτώματα, επισκεφτήκαμε που καθόνταν, τι έτρωγαν, πόσα χρόνια έχουν περάσει κι ακόμα μέσα μυρίζουν φοβερά, άμα περάσεις από κει. Οι φούρνοι πως τους έριχναν μέσα και σ' ένα μέρος υπόγειο μακριά από κει το χρησιμοποιούσαν για να φτιάχνουν σαπούνι, μας έστελναν και μας τότε εδώ πέρα, απ' αυτό το σαπούνι. Τα Ες Ες ήταν πολύ αυστηρά, ότι του κόφτε του καθενός έκανε, τώρα έκαναν ένα δέντρο, και έχουν έναν ισχνό άνθρωπο δηλ. να είναι τα κόκαλα μόνον (πετσί και κόκαλο). Ήταν 20 του Μάη και ξέρεις τι ψιλό κρύο έκανε... αμάν Θεέ μου. Όλη μέρα έβρεχε και σε περόνιαζε.

Τώρα ίδρυσαν εκκλησία προτεσταντική, καθολική και εβραϊκή και κάθε μέρα παν και κάνουν δεήσεις, προσευχές. Από κει φύγαμε και πήγαμε στο Ολυμπιακό στάδιο, τεράστιο, στάδια να ιδείς, εκεί... όχι στάδια... λόφους καταπράσινους και δέντρα, εκεί μέσα μπαίνεις με εισιτήριο για να παρακολουθήσεις τα κολυμβητήρια, έχει στο βάθος κάτω 100.000 θέσεις και ανεβαίνει, ανεβαίνει γύρα-γύρα κυκλωτά, από την αρχαία εποχή τέτοια ήταν τα

σχέδια του Σταδίου, βλέπεις πανοραμικά, και ηρεμία κι όλα τα παιχνίδια, ότι θέλεις να ιδείς εκεί μέσα είναι και όλα σκεπασμένα, όσο πιάνει το χωριό μας με πλαστικά και να βλέπεις μια δροσούλα να πέφτει και να χύνεται το νερό χείμαρρος που μαζεύεται από διάφορα.

Την άλλη μέρα φύγαμε. Εκεί να ιδείς δρόμους, να βλέπεις στροφές τόσο πλατειές, νάχει δυο τρεις σειρές ζώνες από δω, δυο τρεις σειρές από κει. Ήταν 190 χιλ. Μόναχο-Νυρεμβέργη, ο γιος μου ο Σωτήρης ήταν στη Νυρεμβέργη, εκεί μας περίμενε, φτάσαμε αργά κι είχε έτοιμο το φαΐ. Καθίσαμε κάμποσο. Ωραία πόλη είναι. Εκεί ήταν τα μεγαλύτερα δικαστήρια, που δίκασαν τους Ναζήδες. Τώρα θα σας πάω λέει, στο πρώτο αεροδρόμιο που έχει γίνει με ογκόλιθους, πήγαμε εκεί και μας έδειξε το μέρος που έβγαζε τους «πύρινους λόγους» γιατί αυτά υπάγονται στη Βαυαρία. Εκεί έβγαζε λοιπόν τους πύρινους λόγους και παρήλαυναν και χειροκροτούσαν όλοι. Αυτά τα δειξε και η τηλεόραση. Στη γλώσσα τη δική του. Είχε λοιπόν την εξέδρα και ένα σα Μουσείο κι είχε μεγάλα σκαλόνια, εκεί παρίσταντο οι στρατηγοί όλοι, και παρήλαυνε η Βέρμαχτ, η εικοσιάδα, και με πολιτικά και με στρατιωτικά... Μου λέει σε μια στιγμή ο Βασίλης, τώρα τα βλέπεις... αφού δε σ' έφερε εδώ ο Χίτλερ αιχμάλωτον, τώρα έρχουμαι εγώ του λέω εκεί που ξάπλωνε ο Χίτλερ και πέρνουμε φωτογραφίες και γελούσαμε.

Μέτρησα το δρόμο κάτω, εξήντα βήματα κάπου πενήντα μέτρα πλάτους η οδός αυτή της Βέρμαχτ και όλο αυτό προς τα κάτω. Τι ήταν, τότε και τι δόξα κατείχε αυτός ο άνθρωπος!!! Να θαυμάζεις, δεν είχε δεύτερη κουβέντα, είπε έπρεπε ν' αποκεφαλιστείς, αυτό ήταν... Από κει περνάμε στο μεγάλο Μέγαρο που δίκασαν τους Ναζήδες, τώρα εκεί κάνουν άλλες δουλειές-εκεί λοιπόν θαυμάσιο και βλέπεις μέσα τις φωτογραφίες, τόσο πολύ, τάχουν όμως και περιποιημένα όλα. Μετά φύγαμε και πήγαμε σε άλλα που έχουν αρχαία και κάτι Μοναστήρια παμπάλαια του Μεσαίωνος, αλλά τα διατηρούν με τόση ευσέβεια δηλ. με μεγάλη πίστη, βλέπεις τις πόρτες από 500 χρόνια, να βλέπεις πως τάχαν τότες καρφωμένα, δηλ. διατηρούν πολύ τους θησαυρούς που βρέθηκαν, ύστερα έχουν και το ζήτημα της καθαριότητας και της τάξης, μούκαναν όλα μεγάλη εντύπωση...

Πήγαμε και στα Τσίρκα, αλλά τι μέρος, πω, πω!!! Ευχαριστιέσαι, με λουλούδια, με δέντρα πανύψηλα, πάρκα, περιποιημένα, έχουνε μπορώ να σου πω περίπου όσο το χωριό μας, αλλά ίσιο το μέρος κι έχουνε κατοικίες των σκύλων, να βλέπεις δωμάτιο με κουρτίνες στα παράθυρα αλλά έχουν αυστηρότητα, μπορεί να σ' αλιχτήσει το σκυλί, αλλά δεν τ' αφήνουνε να σε φάει. Όλος ο κόσμος με σκύλους, γυναίκες και άνδρες στα πάρκα. Είναι να σε βοηθάει κι ο λαός, οι Γερμανοί και οι Αυστριακοί έχουν θέληση...

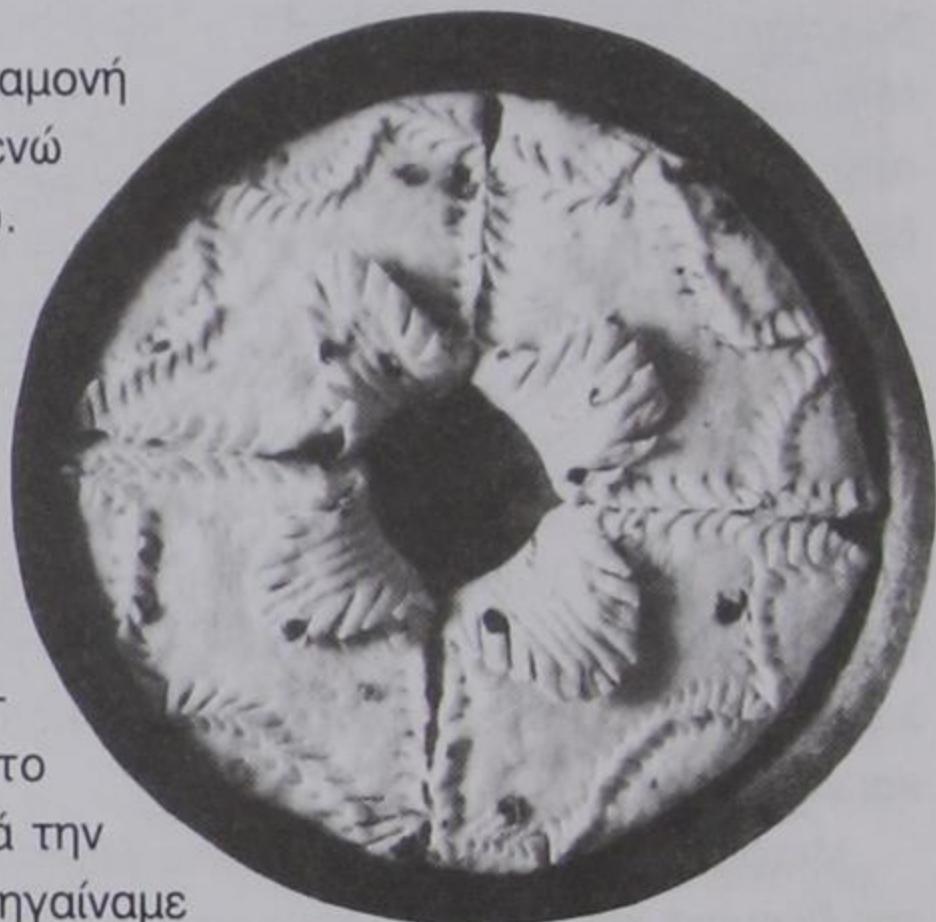
Κάτσαμε περίπου μια βδομάδα, γιατί ο Βασίλης είχε δουλειά δεν μπορούσε περισσότερο και έτσι δεν είδαμε το τείχος του Βερολίνου...

- **Νάσαι καλά πάντα Μπάρμπα Χρήστο,** να σε βοηθήσει ο Αη-Γιώργης να ξαναπάς να δεις και το τείχος... Εμείς, οι νεότερες γενιές, θα περιμένουμε ανυπόμονα, ν' ανοίξεις τους κρουνούς των ενθυμήσεων, για να γεμίσουμε τις δικές μας στάμνες. Αυτές που θα παραδούσουμε στις μελλοντικές γενιές, για να γίνουν οδηγοί στη ζωή τους και να περάσουν στην αθανασία.

Η Κουλούρα των Φώτων.

(Το έργο της φωτ. εξωφύλλου και η αφήγηση είναι της κ. Άννας Στ. Ζιακοπούλου)

«... Την κουλούρα τη ζυμώναμε την παραμονή με προζύμη και μόνο με **καθάριο** αλεύρι, (ενώ στο άλλο ψωμί βάζαμε και καλαμποκάλευρο). Το μέγεθος της ήταν περίπου 30X30 με σχέδια γύρω-γύρω που φτιάχναμε με ψαλίδι και σταυρό στη μέση, κομμένο ως τις άκρες. Στο κέντρο του σταυρού (και της κουλούρας) γυρίζαμε τις γωνίες των τεσσάρων κομματιών προς τα πίσω λίγο, έτσι άνοιγε και δημιουργούνταν η τρύπα. Στα τέσσερα φύλλα φτιάχναμε και κει σχέδια με το ψαλίδι και το πιρούνι. Έτσι ψηνόταν... Μετά την εκκλησία πέρναμε τη γελάδα ή το βόιδι το πηγαίναμε στη βρύση για πότισμα και μετά στο γυρισμό, έξω στην αυλή, **Η κουλούρα των φώτων βάζαμε στο δεξί κέρατο την κουλούρα** περασμένη από την τρύπα με τα γράμματα μπροστά Κ.Χ. - Χ.Π. δηλ. Καλή Χρονιά-Χρόνια Πολλά. Το ζώο επειδή ενοχλούνταν τίναζε το κεφάλι και έπεφτε η κουλούρα. Εάν όταν σταματούσε ήταν με τα γράμματα επάνω, η χρονιά θα πήγαινε καλά, εάν ανάποδα, τότε μπορεί και η χρονιά να μην πήγαινε καλά...»

Από τη Σάτιρα·

Εμάθατε τι γίνηκε
στο μαχαλά στη Ράχη
διάρρηξη εκάνανε
και άλλος να μην πάθει

Οι κλέφτες μείναν μια βραδιά
κανείς δεν πήρε μυρουδιά
άνοιξαν την κάτω πόρτα
σπάζοντας την κλειδαριά.

Έτσι μπήκαν στο κελάρι
φέρανε ολίγο γύρω
εκεί βρήκαν το λουστάρι.

Και αμέσως τότε βγήκαν
ανεβαίνουν τα σκαλιά
πλησιάζουνε την πόρτα
και αρχίζουν τη δουλειά.

Για μανοβέλα βάλανε
το ίδιο το λουστάρι
στον αέρα την τινάζουν
παραλίγο να τουμπάρει.

Έτσι μπήκαν στο σπίτι
χωρίς κάποιος τσ' ενοχλήσει
για να τους πει τι κάνουνε
και να τους εμποδίσει.

Πήραν το κασετόφωνο
το ράδιο και άλλα
βεβαίως τηλεόραση
τους άφησαν μπουκάλα.

Έλυσαν το καλώδιο
που ήταν στην κεραία
να βάζουν τηλεόραση
το θέλει η παρέα.

Πήρανε πολλές κουβέρτες
και τα ρούχα τα καλά
παράπονο να μέχουνε
τους αφήσανε παλιά.

Επήραν και το δίκανο
που ήτανε του Ντίνη
έτσι τόγραφε η μοίρα
χωρίς όπλο ν' απομείνει.

Όλα τάκαναν ζαλίκια
τα φορτώθηκαν στην αυλή
είχανε μεγάλη τύχη
που δεν ήτανε σκυλί.

Ως τόσο νάναι το κακό
μην επιστρέψουν πάλι
δεν είναι και παράξενο
να τα πληρώσουν κι άλλοι.

Τι να μας γράφει η μοίρα μας
κανένας μας δεν ξεύρει
σ' αυτή την ψεύτικη ζωή
τι άλλο θα μας εύρει.

Κανένας μας δεν πίστευε
να γίνει τέτοια πράξη
δεν απομένει τίποτα
Θεός να μας φυλλάξει.

Δώστε ρούχα και παπούτσια
και φαΐ χορταστικό
για να έχουνε κουράγιο
να μας κάνουνε κακό.

Mάης 1991 - Αμάραντος
Νίκος Παπαδήμας

Το ποίημα είναι εμπνευσμένο από τις Αλβανικές επιδρομές συμμοριών στο χωριό μας, πριν εγκατασταθεί ο στρατός στην αρχή της «ανοίξεως» των συνόρων. Το διέσωσε ο κ. **Κων/νος Κούκης** ο οποίος και μου το απάγγειλε και τον ευχαριστώ θερμά.

- Είναι γνωστό ότι ο αείμνηστος **Νικόλαος Παπαδήμας** ήταν ιδιαίτερα χαρισματικός και ταλαντούχος.

Η Σάτιρα, είναι ένα έργο στο οποίο τονίζει, καυτηριάζει και καταγράφει με στοιχεία κυρίως κωμικά και παραμορφωτικά τα ελαττώματα και τις ατέλειες των γεγονότων της ζωής του, τους προβληματισμούς και τις ανησυχίες του που πήγαζαν απ' αυτά. Ένα σημαντικό έργο **ενός σπουδαίου ανθρώπου και Αμαραντιώτη** και είναι ευχή όλων όσοι το κληρονόμησαν να το δημοσιοποιήσουν για να γίνει κτήμα μας και κυρίως των νέων και μελλοντικών γενεών.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γάμοι:

15 Σεπτεμβρίου 2001 στις 5:00 μ.μ. στον Ιερό Μητροπολιτικό Ναό Ιωαννίνων ετελέσθη το Μυστήριο του Γάμου μεταξύ του **Γεωργίου Π. Μητσοπούλου** και της **Ελένης Σ. Σταύρου**.

Επίσης ετελέσθη και το Μυστήριο του Γάμου μεταξύ του **Ιωάννη Κ. Παπασαλούρου** και της **Ανθούλας Χ. Κασιόλα**, στον Ιερό Ναό Αγίας Τριάδος Νικαίας το Σάββατο 15 Σεπτεμβρίου 2001.

Εύχομαι και στα δύο ζευγάρια βίο ανθόσπαρτο και ευτυχή, με καλούς και πολλούς απογόνους. **Και μην ξεχνάτε την ευχή απ' τον Αη Γιώργη μας!**

Κηδείες:

Η **Κλεοπάτρα Γκούντου**, του Νικολάου και της Γλυκερίας, γεννήθηκε στον Αμάραντο στις 7-3-1912. Παντρεύτηκε τον Σωτήριο Γκουντουβά και απέκτησαν τρία παιδιά. Το Χρήστο, την Ανδρονίκη και το Γιώργο. Ανήκει στη γενιά των μεγάλων στερήσεων και κακουχιών. Τεράστια προσπάθεια και απολαβή μηδαμινή. Το υψηλό όμως ήθος, η ακάματη αισιοδοξία και η απέραντη πίστη στον άνθρωπο είναι τα στοιχεία που την σμίλεψαν και την έκαναν γρανιτένια και αψεγάδιαστη. Έμφυτη η αξιοπρέπεια την κρατούσε αδιάφορη για τις κακοπάθειες, πίστευε ότι μέσα σ' αυτές καταξιώνεται ο σωστός άνθρωπος. Με ψυχραιμία και εγκαρτέρηση αντιμετώπισε και τις μεταεμφυλιακές καταστάσεις. Καλοσυνάτη και ευγενική, ιδιαίτερα ευφυής με βαθιά σκέψη και διορατικότητα. Για τίποτε δεν αναθεμάτιζε όσο για την αγραμματοσύνη της. Και επέμενε για την μεγάλη αξία των γραμμάτων. «**Να μάθετε τα ψηφιά και όχι κάθε μέρα αλλαγγίτες και λίγο μπομπότα**». Σ' αυτά ήταν συμπυκνωμένη ένα μεγάλο μέρος της σοφίας της.

- Να μάθετε γράμματα έστω και με στερήσεις. Και κατόρθωσε να το μεταδώσει. Στη συνέχειά της. Στα βλαστάρια της. Στα παιδιά της και τα εγγόνια της. Άνθρωποι των γραμμάτων, των επιστημών, καταξιωμένα όλα στην κοινωνία. Τα πρόλαβε και τα καμάρωσε και συνεχίζει να τα καμαρώνει από κει ψηλά η ψυχή της πλέον, που άφησε να φτερούγισει την 1-7-2001, στην Αθήνα. Η σεπτή σορός μεταφέρθηκε στα Ιωάννινα. Αιωνία της η μνήμη...

Κλεοπάτρα Γκουντουβά συνέχεια
σε όλους τους συγγενείς.
Θερμά συλλυπητήρια σε όλους τους συγγενείς.

Ο **Ζακόπουλος Παναγιώτης** του Γρηγορίου και της Ευδοκίας γεννήθηκε στον Αμάραντο στις 6-5-1915. Παντρεύτηκε τη Δήμητρα Βέικου και απέκτησαν δύο παιδιά. Την

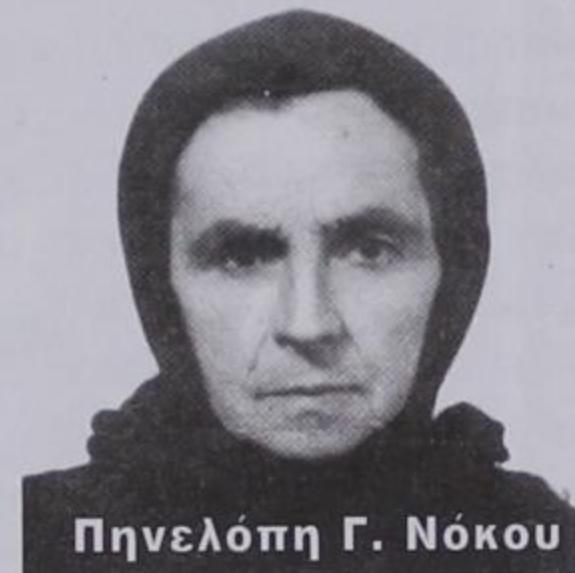
Αγνή και την Έρση. Καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του υπήρξε ακάματος. Σκεφτόταν, στοχαζόταν, αγαπούσε. Όπως συμπεριφέρεται ο γνήσιος άνθρωπος του λαού. Απόλυτος και ανυποχώρητος στις αξίες που πίστευε. Τον διέκρινε η απόλυτη ευθύτητά του. Δεν γνώριζε υποκρισία και διπλωματική συμπεριφορά. Υπέρμαχος της αξιοκρατίας και πολέμιος του βολέματος και του ρουσφετιού. Συνταίριασε στη ζωή του τη μόρφωση, τη συνέχή προσπάθεια για ανοδική πορεία. Έφθασε στην ψηλή κλίμακα της δημόσιας διοίκησης και καταξιώθηκε.

Πριν συνταξιοδοτηθεί διετέλεσε και Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών. Ήμεινε άφθορος και αναλλοίωτος όπως τα ευγενή μέταλλα, έως την ημέρα που απεδήμησε εις Κύριον, την 4-10-2001 στην Αθήνα και ετάφη στο 1ο νεκροταφείο.

Αιωνία του η μνήμη.

Θερμά συλλυπητήρια σε όλους τους συγγενείς.

Η Πηνελόπη Ζιάκου, κόρη του Πέτρου Ζιάκου γεννήθηκε στις 5-9-1907 και μεγάλωσε στον Αμάραντο. Παντρεύτηκε τον Γεώργιο Νόκο και απέκτησαν οκτώ παιδιά. Το Βασίλειο, την Αλεξάνδρα, τον Παναγιώτη, την Ευαγγελία, την Ανδρομάχη, την Κασσιανή, την Ευανθία και τον Απόστολο. Πολύτεκνη, πολυμελής οικογένεια, ευτυχισμένη, αλλά και στερημένη (όπως όλες) δύσκολα χρόνια, σκληρός ο αγώνας για επιβίωση και πρόοδο. Και πιο σκληρή ακόμη η μοίρα, όταν της στερεί το στήριγμα, το σύζυγό της. Μεγαλόψυχη στον πόνο. Δυναμώνει και θεριεύει. **Άγγελος στ' αναγκεμένα παιδιά της**, να σωθούν, να μην παραπατήσουν, να προοδεύσουν, να προκόψουν. Μόχθος και πόνος πολύς. Έβγαλε τις αστείρευτες δυνάμεις της, τους θησαυρούς της ψυχής και όπλισε την οικογένειά της. Πρωτοστάτησε στις επιτυχίες της. Και αμείφθηκε για τους κόπους και τις στερήσεις, χάρηκε την επιτυχία τους, ευτύχισε να δει τα εγγόνια και τα δισέγγονά της, πριν αφήσει την ψυχή της να ταξιδέψει, για να συναντήσει τον πρωτότοκο και πρόωρα χαμένο γιο της Βασίλη. Απεβίωσε στις 22-10-2001 στην Αθήνα και μεταφέρθηκε στη γενέθλιο γη, τον Αμάραντο. Καλό σου ταξίδι. **Τώρα πιο πολύ αισθανόμαστε την αμέτρητη μεγαλοσύνη σου!**

Πηνελόπη Γ. Νόκου

Αιωνία σου η μνήμη...

Θερμά συλλυπητήρια σε όλους τους συγγενείς.

Ο Κωνσταντίνος Βλάνος, του Χαρίση και της Στεφανής γεννήθηκε στις 8-8-1913 στον Αμάραντο.

Παντρεύτηκε την Πολυξένη Τσιώχου και απέκτησαν τρία παιδιά. Τη Δήμητρα, τον Παναγιώτη και την Ελευθερία. Ασχολήθηκε με την υποδηματοποιία του πατέρα του, με υφάσματα και αργότερα με γενικό εμπόριο (παντοπωλείο) στο μικρό χωριό μας. Με την παρουσία του και τη δραστηριότητά του κράτησε όχι μόνο τη ζωή στον τόπο, αλλά έγινε το αποκούμπι τον καιρό της ανέχειας στις στερημένες οικογένειες, και τότε ήταν οι περισσότερες. Φιλότιμος και καταδεκτικός με το «τεφτέρι του» μεγάλωσαν γενιές χωρίς

ποτέ, πολλές φορές να ξοφλήται. Ένιωθε και συμμερίζόταν τον ανθρώπινο πόνο. Με την ευφυΐα του, την οξύδερκειά του, την διορατικότητα και το σπάνιο εμπορικό του δαιμόνιο, κατόρθωνε όχι μόνο να ευεργετεί, αλλά και να δημιουργεί για τον τόπο, για την οικογένειά του, τη συνέχειά του, τα παιδιά του, τα εγγόνια του και τα δισέγγονά του.

Από τους λίγους που δεν ξενιτεύτηκαν. Παρέμεινε στον τόπο που τον γέννησε και που αγάπησε ως την τελευταία του πνοή. Ως τις 28-10-2001. Ας είναι ελαφρύ το Αμαραντιώτικο χώμα που τον σκεπάζει. Αιωνία του η μνήμη... Θερμά συλλυπητήρια σε όλους τους συγγενείς.

Κωνσταντίνος Βλάνος

Η Παναγιώτα Κυρίτση, κόρη του Χαράλαμπου και της Κωνσταντίνας, γεννήθηκε το 1935 στον Αμάραντο όπου και μεγάλωσε. Μετά το σχολείο φοίτησε στην οικοκυρική σχολή. Για καλύτερη προοπτική εγκαταστάθηκε στη Θεσ/κη όπου παντρεύτηκε τον Λεωνίδα Μηλούση. Στην αναζήτηση καλύτερης τύχης ξενιτεύτηκαν στην Γερμανία. Επέστρεψε μετά από 10 χρόνια και έμεινε μόνιμα στη συμπρωτεύουσα. Συναισθηματικά δεμένη με τον τόπο που γεννήθηκε, έδειχνε έντονο το ενδιαφέρον για τους ανθρώπους του χωριού και εκδήλωνε την αγάπη της με συνεχείς επισκέψεις. Τη χαρακτήριζε η απλότητα παιδιού και η σεμνότητα εφήβου. Αναπολούμε την αγαπημένη της μορφή, την αρυτίδωτη, την καλαίσθητη και ευπρεπισμένη Αμαραντιώτισσα.

Αναπολούμε και αναμετράμε το κενό που άφησε.
Απεδήμησε εις Κύριον την 3ην Νοεμβρίου του 2001.

**Παναγιώτα
Κυρίτση-Μηλούση**

Αιωνία της η μνήμη... Θερμά συλλυπητήρια σε όλους τους συγγενείς.

Ο Δημήτρης Μπουλιός σύζυγος της Όλγας Τζοβάρα σκοτώθηκε, όταν το αυτοκίνητο που οδηγούσε έπεσε σε γκρεμό και συνετρίβη στη θέση Κατάκωλο πλησίον Γκορτσιάς. Ο άτυχος καταγόταν από τη Λάρισα και διατηρούσε το καφενείο στην Αγία Βαρβάρα στην οποία έμενε. Αιωνία του η μνήμη... Θερμά συλλυπητήρια σε όλους τους συγγενείς.

Από όλους γίνεται αποδεκτή (όσοι πληροφορήθηκαν) η πρόταση για το αφιέρωμα στην Αμαραντιώτισσα Γυναίκα-Μάνα.

Δεν απομένει παρά η μεθόδευση για την υλοποίησή της.
(Μαρμάρινη πλάκα, ολόσωμη γυναικεία φιγούρα, προβαλλόμενη με ανάγλυφο τρόπο. Σκαλισμένη, ώστε να εξέχει από την επιφάνεια).

Διακρίνονται από δεξιά όπως βλέπουμε: Γ. Τζάφος, Ν. Βλαχάβας, Γ. Μάκκας, Παπά Γιώργης Παπαδήμας, πίσω του ο κ. Κων. Κούκης, ο κ. Ν. Ζιάκος εμπρός του, ο Απόστ. Τσώχος δίπλα ο Παν. Στέργιος, πίσω ο Παπά Σωτήρης Ζιάκος, ο κ. Γ. Ζιώγας ο Γ. Κούκης και ο Θωμάς Ζιάκος. Εμπρός σε μικρή ηλικία ο Θωμάς Ζ. Τσώχος. Η φωτ. είναι από την υιοθέτηση του χωριού από την Λασινομίδα Πόλεων και η προέλευσή της από το αρχείο της οικ. Τσώχου, την οποία θεριά ευχαριστώ.

Από δεξιά μας όρθιοι: Στ. Τσιάτσης, Χαρ. Ψαρράς, Γιαν. Παπαγιάννης, Βασ. Μπλάνος και Κων. Κούκης. Καθιστοί: Ν. Τσιάτσης, Γεωργ. Κούκης και Σωτ. Μπλαχάβας (Φωτ. αρχείο Σ. Κούκης τον οποίο ευχαριστώ).